

De geschiedenis van Sittard door de eeuwen heen, aan de hand van 2132 oude en nieuwe foto's, ansichtkaarten, historische afbeeldingen en landkaarten.

1989

In de westwand van de toren van de St. Petruskerk is ter ere van deken Janssen een raam aangebracht met symboliek betreffende de kerk. In het midden boven, bevindt zich een symbolische zonne-as, de denkbeeldige lijn waarop de kerk gebouwd is. Links van boven naar beneden: pijnappel en kruis (Luik), het kapittelkruis, het Sittardse stadswapen, de rode leeuw van Valkenburg; rechts: de adelaar van Aken, de S met globe (Salvator Mundi, patronaat van Susteren, het centrum van de kerstening in deze regio), het Sittardse gemeentewapen, de zwarte leeuw van het hertogdom Gulik. Rechts en links zijn symbolen van ingelijfde kerken aangebracht: het zwaard van Pancratius (Munstergeleen), drie gouden ballen van Nicolaas (Guttecoven), de Morgenster van Maria (Broeksittard) en het anker van Clemens (Merkelbeek).

Figuur 1: Gebrandschilderd raam ter ere van deken Janssen boven de hoofdingang onder de toren

Op de voorgevel van het vakwerkhuis op de hoek Markt-Gats zijn ook wapens van Gulik en Sittard aangebracht.

Figuur 2: De wapens van Gulik en Sittard op de voorgevel van het vakwerkhuis de Gats

In het Stadspark, bij de roeivijver, is een oude waterput (het 'St Jansputje') in ere hersteld. Vroeger konden de bewoners van Leijenbroek uit deze put hun drinkwater halen, als hun eigen putten droogstonden bij een te lage stand van het grondwater. Leijenbroek ligt een stuk hoger dan het St. Jansputje.

Figuur 3: Het 'St Jansputje' van Leijenbroek bij de roeivijver

Halverwege de Broekstraat stond vroeger een dorpspomp voor de inwoners van Leijenbroek. Op initiatief van de buurtbewoners is deze pomp weer teruggeplaatst in 2010, alleen geeft die nu geen drinkwater meer.

Figuur 4: Oude en nieuwe dorpspomp halverwege de Broekstraat in Leijenbroek

In 2015 is de Broekstraat in Leijenbroek beschermd dorpsgezicht en geen autoverkeer meer toegestaan.

Figuur 5: Broekstraat afgesloten voor autoverkeer

Figuur 6: Broekstraat beschermd dorpsgezicht in 2013

In de Helstraat wordt begonnen met de restauratie van een dubbel woonhuis uit 1627, dat bij de grote stadsbrand van 1677 als een van de weinige huizen in de stad gespaard bleef..

Figuur 7: Dubbel woonhuis uit 1627 in de Helstraat nog bewoond in 1962 en in de steigers in 1989

Figuur 8: Gerestaureerd tot enkel woonhuis in 2015

1990

Ook op telefoongebied wordt Sittard een grotere stad, het Sittardse kengetal 04490 wordt vervangen door het kengetal 046.

Op het kantorenpark ten westen van het station wordt de nieuwe gevangenis 'de Geerhorst' geopend. Het is een gesloten, normaal beveiligde inrichting en bestaat uit een huis van bewaring en een gesloten gevangenis.

Figuur 9: Gevangenis in Sittard

Bij de opgraving van hoeve Haagsittard stuit men op sporen van een Frankisch huis uit de 7e eeuw. Al eerder werd hier een vrij gave waterput blootgelegd.

1991

In Limbrichterveld protesteren omwonenden met een fakkeloptocht tegen de komst van drugsverslaafden.

Figuur 10: Fakkeloptocht tegen komst drugsverslaafden in Limbrichterveld door omwonenden

1992

Startsein voor het opknappen van de binnenstad, een project dat 20 miljoen gulden zal gaan kosten. In de Deken Tijssenstraat zijn bij de aanleg van een riolering muurresten blootgelegd van een kapittelhuis en sporen van een zeer oude stadsgracht.

Figuur 11: Links de Walstraat, midden de Misboekstraat en rechts de Helstraat

De gemeentelijke monumentencommissie wordt geïnstalleerd. Zij gaat onder andere de gemeentelijke monumentenlijst samenstellen.

De jeugdherberg 'het Molenrad' bij de roeivijver gaat dicht.

Figuur 12: Jeugdherberg 'Het Molenrad' in 1961

1993

Sittard viert het 750 jarig bestaan van de stadsrechten. Ook het gemeentebestuur heeft spijt gekregen van het slopen van het stadhuis en de kiosk op de Markt in 1961. Voor de winkel van V&D wordt het oude stadhuis weer opgebouwd en op het marktplein, dat autovrij gemaakt is, wordt een nieuwe kiosk gebouwd (deze wordt in 2014 weer afgebroken).

Figuur 13: Links wordt de nieuwe kiosk gebouwd en op de achtergrond het vroegere stadhuis

Figuur 14: Nieuwe kiosk, met in donkere lijnen de contouren van het middeleeuwse stadhuis

Figuur 15: De kiosk staat op de plek van de vroegere stadhuistoren

De replica van het afgebroken stadhuis op de Markt wordt ingewijd met een echte huwelijksvoltrekking.

Figuur 16: Replica van het stadhuis voor V&D, Sittard 750 jaar stad in 1993

Opnieuw is de Markt versierd met feestverlichting en fonteinen.

Figuur 17: Versierde Markt bij 'Sittard 750 stad'

Het station wordt gesloopt nadat het nieuwe gereed is gekomen.

Figuur 18: Sloop van het oude station in 1993

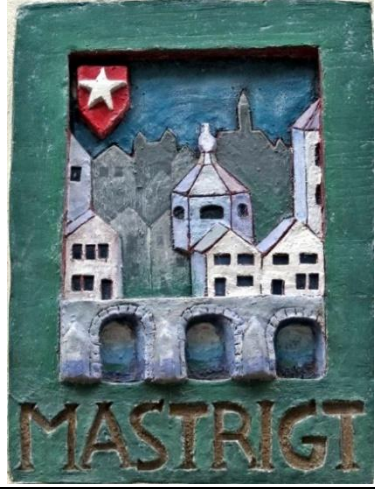
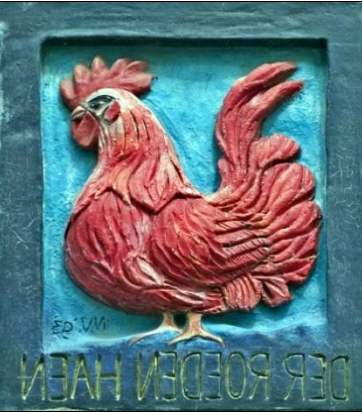
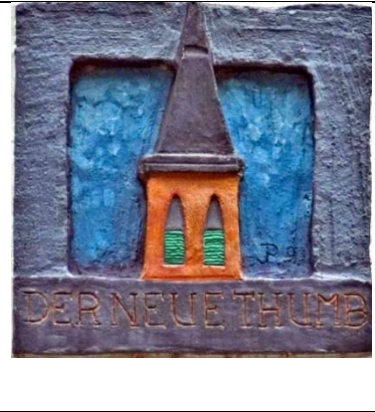
Studenten van de Hogeschool Katholieke Leergangen Sittard, afdeling Beeldende Vormgeving, maken nieuwe gevelstenen in het kader van het 'project gevelstenen', op basis van oude huisnamen in de binnenstad van Sittard (Tot de Franse tijd hadden huizen geen huisnummers, maar namen). Zij laten zich daarbij inspireren door een aantal oude gevelstenen, zoals:

Figuur 19: 1645 Imt Vergulde Hirt - Putstraat 4 en 1710 Im H Geist - Markt 18

Een aantal nieuwe gevelstenen, die in de betrokken woningen in de voorgevel ingemetseld zijn:

Der Gulden Haen Markt 35	De ijdele Begijn Begijnenhofstraat 19	Das Paradeis Helstraat 32
Der Falck Limbrichterstraat 27	Das Einhorn Markt 26a	De Putpoort Putstraat 30
Der Bonte Ochs Putstraat 6	Der Raben Limbrichterstraat 18	Das Kleeblatt Limbrichterstraat 24

		
<i>Der Gulden Schlusel</i> Putstraat 11	<i>Die Drei Poppelweiden</i> Markt 21	<i>Mastrigt</i> Begijnhofstraat 5
		
<i>Der Vorhöll- (Vagevuur)</i> Helstraat 1	<i>Das Schwartze Hütgen</i> Limbrichterstraat 29	<i>Der Gulden Kopf</i> Markt 23
		
<i>Die Crohn</i> Limbrichterstraat 17	<i>Der Wildemann 1678</i> Markt 22	<i>Der Morian</i> Limbrichterstraat 60A
		
<i>Der Roeden Haen</i> Limbrichterstraat 71	<i>Die Scheer 1678</i> Putstraat 9	<i>Der Neue Thumb</i> Kloosterplein 2

		
<i>Die Klock</i> Limbrichterstraat 49	<i>Im Mühleisen</i> Limbrichterstraat 21	<i>Ridder</i> Oude Markt 27-41
		
<i>Der Iseren Mann</i> Markt 16	<i>St. Franciscus</i> Limbrichterstraat 3	<i>In d'n Auwe sies Carduelis Spinus</i> Engelenkampstraat 53

Figuur 20: Ansichtkaart met gevelstenen

De ommuurde tuin van de zusters Ursulinen, in de Schootsvelden, waar ook het Ursulinenkerkhof ligt, wordt omgevormd tot stadstuin. Ook is hier een droge gracht aangelegd.

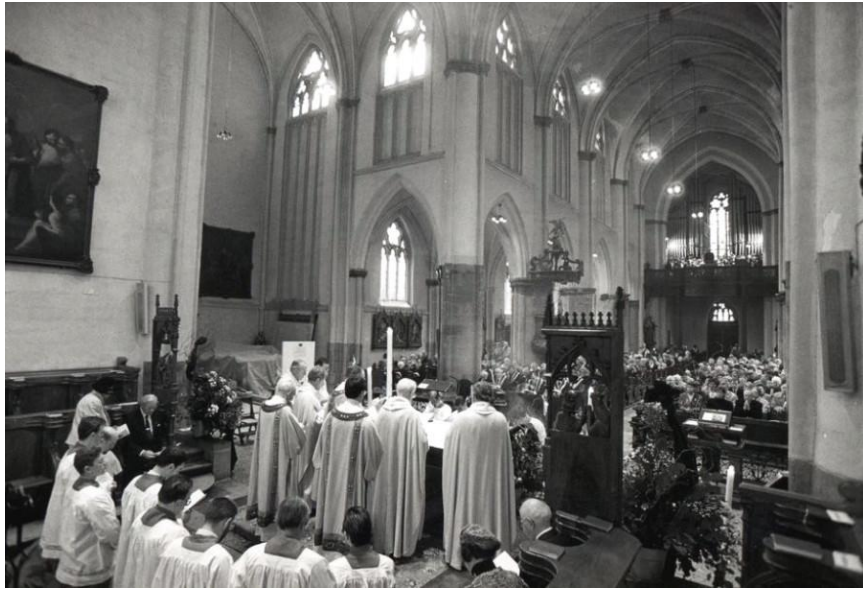
Figuur 21: Vroegere Ursulinentuin en kerkhof als Stadstuin

Op de Sittardse Markt hangt een doodse stilte als minister Hedy d'Ancona voor Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur arriveert en naar de kiosk loopt. Meer dan vijfhonderd Limburgse bejaarden protesteren tegen haar bezuinigingen in de ouderenzorg.

Figuur 22: Bejaardenprotest tegen bezuinigingen in de ouderenzorg

Het jubileumjaar 'Sittard 750 jaar stad' wordt afgesloten in de St. Petruskerk met een dankdienst.

Figuur 23: Afsluiting jubileumjaar 'Sittard 750 jaar stad'

1994

Het oude openlucht zwembad in het stadspark wordt gesloopt. Alleen de voorgevel blijft bestaan. Het voormalige zwembadterrein gaat dienst doen als evenemententerrein. Een jaar later wordt het nieuwe zwembad 'de Nieuwe Hateboer' naast de Schwienswei geopend dat over 3 binnenbaden en 2 buitenbaden beschikt.

Figuur 24: Oude voorgevel van het openlucht zwembad

Figuur 25: Zwembad 'de Nieuwe Hateboer'

1995

De Stichting Behoud Kollenberg wordt opgericht om verdere uitbreiding van het Villapark in de Kollenberg en het volbouwen van 't Hof Kolleberg' op de vroegere Pabolocatie, tot aan de holle weg naar de St. Rosakapel, tegen te gaan. Dat is gelukt, de stichting heeft ook voorkomen dat de locatie Watersleij volgebouwd zou worden, na het vertrek van de stichting Pergamijn.

Figuur 26: Eerste bungalowpark in de Kollenberg

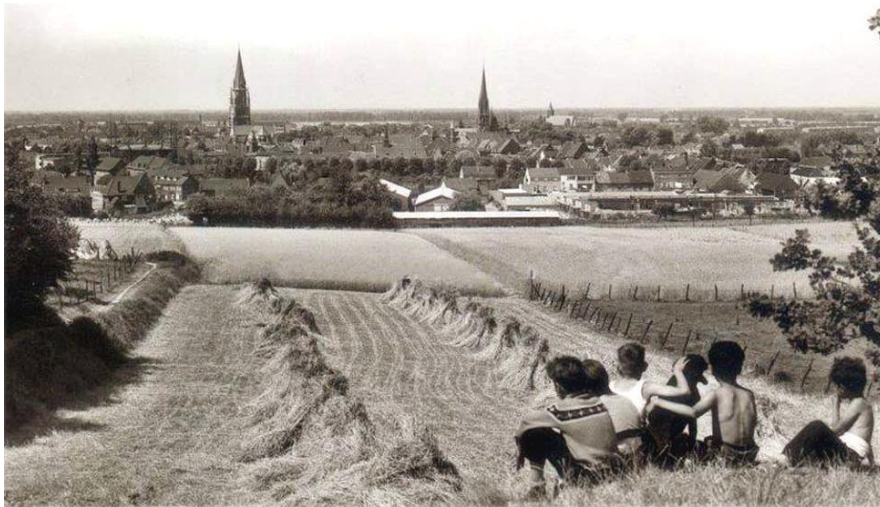
Figuur 27: Overgang bebouwing in de Kollenberg en het landelijke

Ook is het de stichting gelukt om in de Kollenberg, in de buurt van de Akerweg, een reservaat voor de korenwolf te krijgen. De korenwolf is een met uitsterven bedreigde Limburgse wilde hamster, die uitsluitend op löss- en leemgronden leeft.

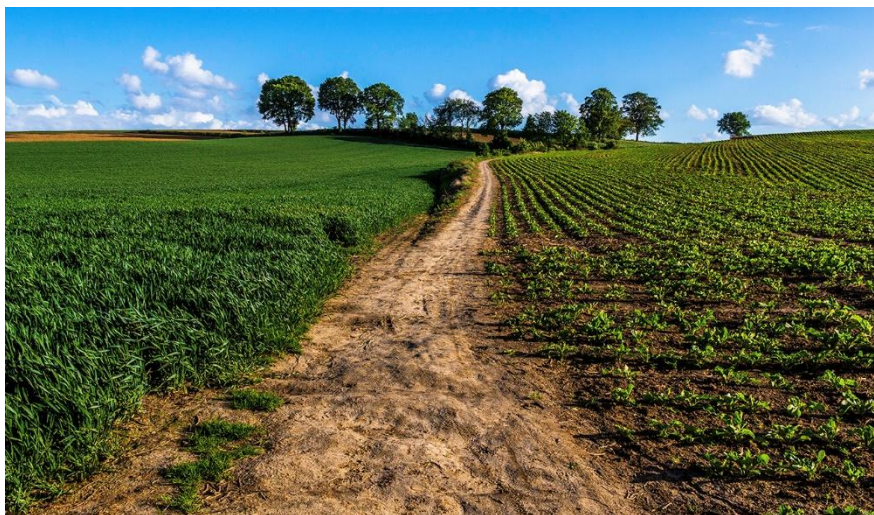

Figuur 28: Korenwolf

Verder overlegt de stichting met boeren, die actief zijn in de Kolleberg, om vroegere gewassen te gaan verbouwen, zoals spelt.

Figuur 29: Speltgraan in 1960

Figuur 30: Gevarieerde akkerbouw op de Kolleberg

Het waterschap van de Geleen- en Molenbeek (in 1983 gefuseerd tot Waterschap Roer en Overmaas) krijgt belangstelling voor het herstellen van de oude loop van de beken, die in de voorafgaande jaren rechtgetrokken waren, zoals de Geleenbeek met zijn betonnen oevers en het vervangen van de oude Stenen Sluis door een betonnen sluis. In 1995 wordt de Stenen Sluis gerestaureerd en de loop van de Keutelbeek in oude staat terug gebracht.

Figuur 31: Stenen Sluis in oude staat hersteld

Onthulling van een tweetal plaquettes, in de Molenbeekstraat en de Plakstraat, die herinneren aan de Joodse synagogen die daar gelegen hebben.

Figuur 32: De synagoge in de Plakstraat

Het voormalige klooster Abshoven wordt getroffen door een uitslaande brand. Lange tijd is het twijfelachtig of het historische pand behouden kan blijven.

Figuur 33: Klooster Abshoven vernield door brand

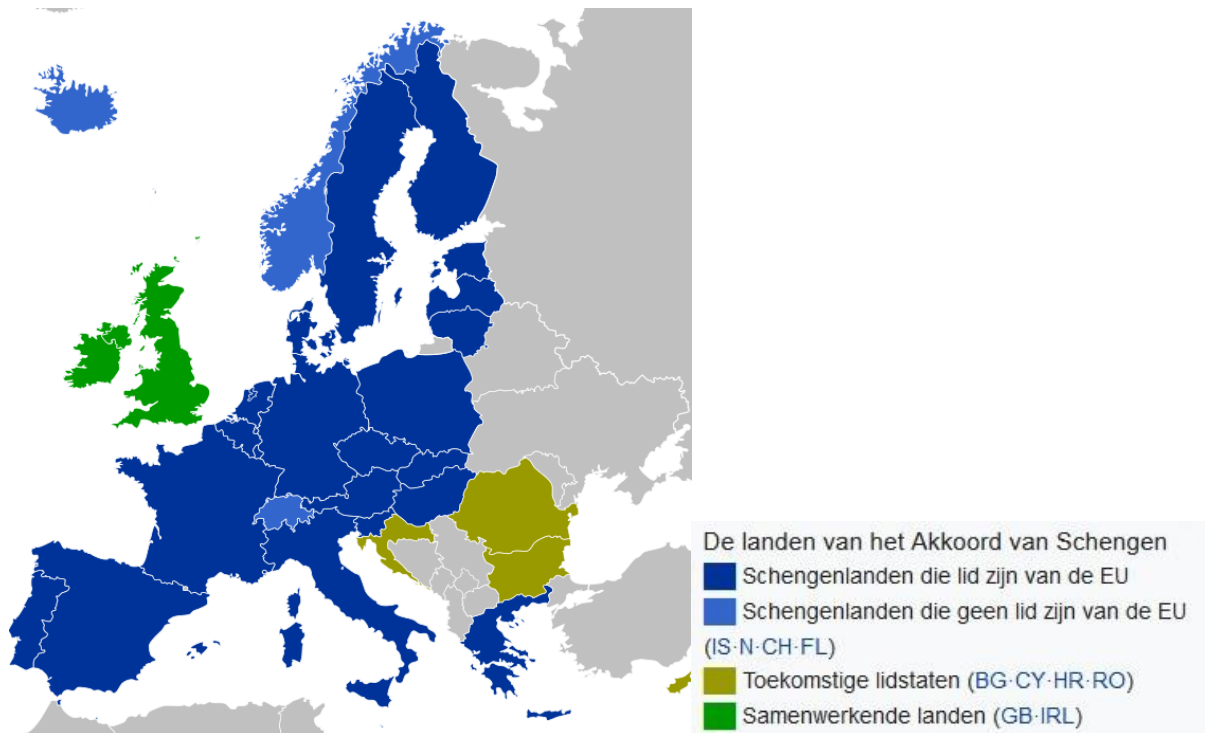
Het in 1985 door België, Duitsland, Frankrijk, Luxemburg en Nederland gesloten Schengenverdrag treedt in werking, waarbij de personencontrole aan de binnengrenzen van de, ondertussen aangesloten twaalf leden van de Europese Gemeenschap, opgeheven wordt.

Figuur 34: De grenscontrole bij Tudderden wordt opgeheven

Er is een gebied zonder binnengrenzen ontstaan, dat bekend staat als 'Schengenruimte'. De Schengenruimte is ondertussen uitgebreid en omvat nu (2018) 22 EU-lidstaten plus IJsland, Noorwegen, Zwitserland en Liechtenstein. Ierland en het Verenigd Koninkrijk hebben in de EU-

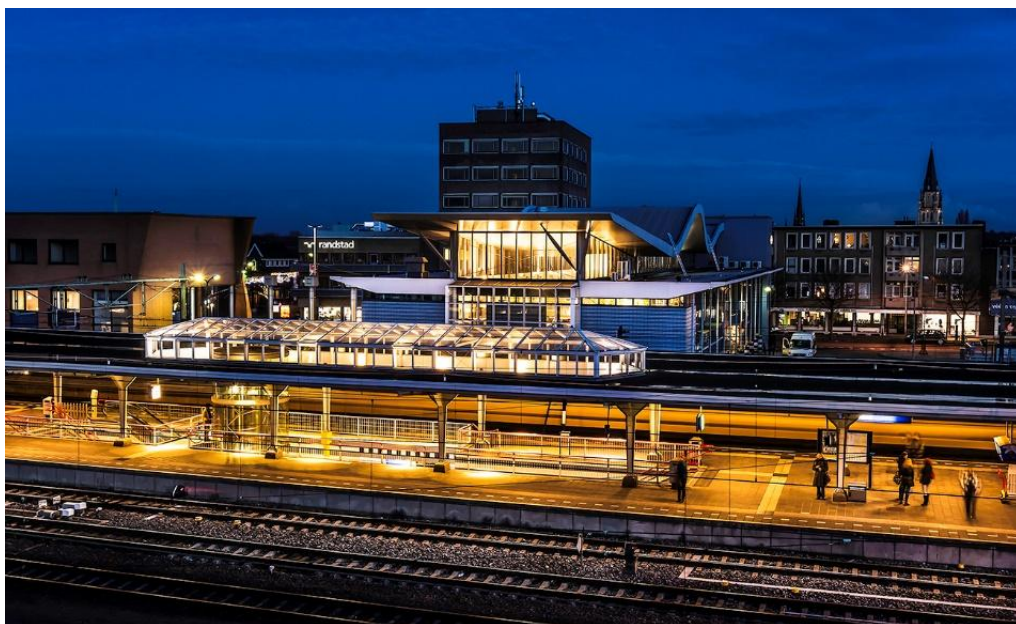
verdragen een uitzonderingspositie bedongen en nemen daarom geen deel aan de afspraken over grenscontroles en visa.

Figuur 35 Schengengebied in 2017 met vrij verkeer van personen en goederen

1996

Aan het Stationsplein, hoek Bergstraat, komt een woontoren gereed van negen verdiepingen hoog, waarin vijftig appartementen zijn ondergebracht.

Figuur 36: Station Sittard, met op de achtergrond de woontoren van negen verdiepingen

1997

In het Hoogveld in Sittard wordt een archeologisch onderzoek gestart. Men verwacht er een

Romeinse weg aan te treffen, maar men vindt sporen van een Romeinse nederzetting en een gaaf urnenveld uit de IJzertijd.

Op de binnenplaats van de gevangenis De Geerhorst stort een helikopter neer bij een poging om een bevriende gedetineerde te laten ontsnappen.

Figuur 37: Neergestorte helikopter tijdens een vluchtpoging uit gevangenis De Geerhorst

De zusters Passionistinnen vertrekken uit Sittard. Het Gemma-klooster gaat over in handen van de woningvereniging.

1998

Het Bisschoppelijk college en het Serviam lyceum gaan een fusie aan waaruit de scholengroep Trevianum ontstaat. In 2000 wordt begonnen met nieuwbouw in het Limbrichterveld.

De Ophovenermolen wordt gerestaureerd en wekt nu groene stroom op.

Figuur 38: Ophovenermolen in 2000

Toon Hermans opent het naar hem genoemde Toon Hermanshuis in de Paardestraat.

Figuur 39: Toon Hermanshuis in de Paardestraat

1999

Het zogenaamde 'Masterplan Zitterd Revisted' wordt gepresenteerd gericht op het versterken van de historische binnenstad van Sittard.

Figuur 40: Luchtopname van het historisch centrum van Sittard uit 1999

Op de luchtopname uit 1999 is duidelijk zichtbaar hoe de tussen 1970 en 1980 uitgevoerde stadsvernieuwing aan de zuidkant (rechts op de foto) het historisch centrum aangetast heeft: de Molenbeek is volledig overkluisd in het centrum, de watermolens zijn gesloopt, Klein Venetië is gesloopt (behalve het protestantse kerkje en de stadsboerderij Den Tempel in het vroegere Gruizenstraatje en het Ecrevisehuis in de Helstraat), het Tempelplein is verdwenen. Daarvoor in de plaats zijn grote winkelpanden in de plaats van de kleinschalige bebouwing van het middeleeuwse centrum verschenen, zoals V&D op de Markt (rechtsboven), de Hema (rechts onder V&D) en het ABC-complex (Albert Heijn, Blokker en C&A – rechtsonder). Daartegenover zijn nieuwe ontwikkelingen aan de linkerkant (links op de foto) te zien, zoals het restaureren van de kloosters en het opnieuw aanleggen van de vroegere stadsgrachten. Wel worden de nieuwe appartementen in de oude kloosters voor belachelijke prijzen te koop aangeboden.

Oude Markt 37, 6131 EN Sittard
€ 715.000
Klik hier voor alle foto's!

Aanbieder
MAKELAARDIJWINKEL.NL
Dejen

Bel aanbieder

PLAN EEN BEZICHTIGING

Figuur 41: Belachelijke prijs (715.000 Euro voor 176 m²) voor een appartement in het oude Dominicanenklooster

2000

Sittard wordt tot groenste stad van Nederland uitgeroepen.

de Volkskrant

9 februari 2002

In 2000 riep de Entente Florale Sittard uit tot groenste stad van Nederland. Het stadspark wordt vermoedelijk nationaal monument. Maar Sittard heeft veel meer te bieden dan groen, veel meer ook dan carnaval, dat dit weekeinde voor de 120ste keer losbarst in de midden-Limburgse stad.

Figuur 42 "Sittard uitgeroepen tot groenste stad van Nederland"

Het stadspark wordt tot rijksmonument verklaard. De aanleg vond plaats tussen 1921 en 1933, naar een ontwerp van de tuinarchitect Dirk Tersteeg als werkverschaffingsproject. Het park heeft een totale oppervlakte van circa 18 hectare.

Figuur 43: Stadspark, bovenaan de roeivijver en onderaan de eendenvijver

Er wordt gelukkig veel gerestaureerd in Sittard, zoals dit oude pand aan de wal bij Fort Sanderbout.

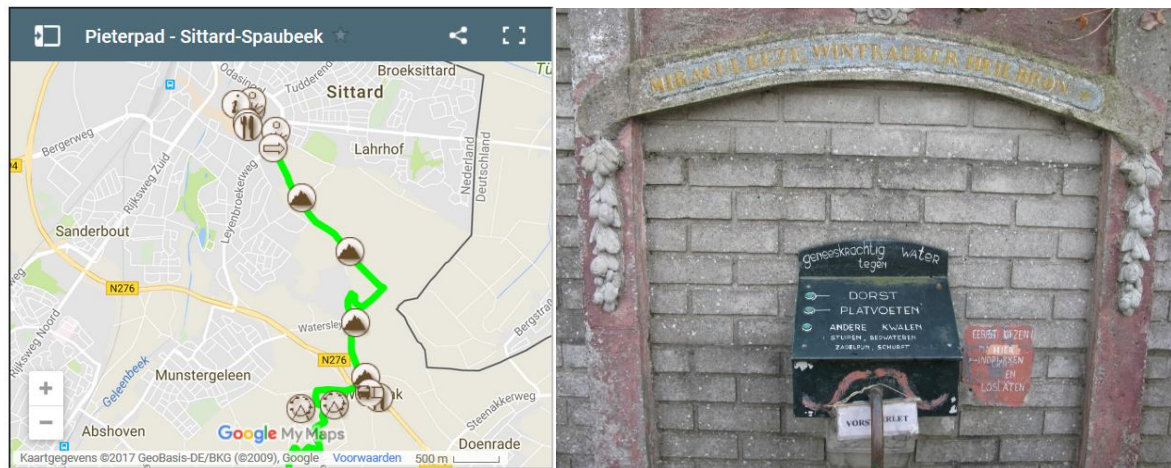

Figuur 44: Situatie bij Fort Sanderbout in 1967 en 2000

Er gaan steeds meer Nederlanders uit de grensstreek in de Selfkant wonen, omdat de huizen er goedkoper zijn dan in eigen land. Deze Nederlanders zijn meer georiënteerd op Nederland. Ze slapen in de Selfkant en werken en ontspannen in Nederland. In 2010 is ongeveer 25% van de inwoners van de Selfkant Nederlander.

In 1980 is het 'Pieterpad' bedacht, dat van Pieterburen in Noord Groningen naar de Sint-Pietersberg in Zuid Limburg loopt. Deze langste aaneengesloten wandelroute van Nederland loopt ook door

Sittard, vanuit Limbricht naar de Kollenberg en verder naar de Windraak. Op de Windrakerberg heeft de familie van Berg bij hun huis een rustbank en een watertappunt 'Miraculeuze Wintraeker Heilbron' aangelegd voor de wandelaars.

Figuur 45: Geneeskrachtig water tegen platvoeten, stuipen, bedwateren, zadelpijn en schurft op de Windraak

Ten noorden van de goederenspoorlijn wordt de nieuwbouwwijk 'Hoogveld' aangelegd.

Figuur 46: Overall in Sittard vindt nieuwbouw plaats: Hoogveld, Kempekoul, Kollenberg

Al eerder was rond 1970 een Romeinse grafheuvel, de 'Auveleberg', afgegraven om hier plaats te maken voor de bouw van woningen (de 'Vogelbuurt') en flats (de 'Generaalsbuurt'). Bij de aanleg van de nieuwe wijk is een grafveld uit de ijzertijd (650 en 450 v. Chr.) ontdekt, met circa 120 begravingen.

2001

De gemeente Sittard wordt opgeheven op 1 januari. Er vindt weer een nieuwe gemeentelijke herindeling plaats waarbij Sittard, Geleen en Born de nieuwe gemeente Sittard-Geleen gaan vormen, Born telde ca. 14.500, Sittard ca. 50.000 en Geleen ca. 34.000 inwoners. Sittard krijgt hierbij de functie 'Recreatief winkelen' en Geleen de functie 'Servicecentrum'. Rijksweg Zuid wordt Rijkswegboulevard waaraan een nieuw ziekenhuis gebouwd is. De schaalvergroting is nog steeds volop bezig en Pim Fortuin, met zijn roep om kleinschaligheid, is populair en dreigt de Kamerverkiezingen te gaan winnen, "Ik word jullie nieuwe minister-president". Dat gaat niet door want vlak voor de verkiezingen in 2002 wordt hij vermoord.

Weer wordt een nieuw gemeentewapen ontworpen maar hierover is tot heden geen overeenstemming gevonden.

Eerste voorstel van het College van B&W

Sittard

Geleen

Born

Laatste voorstel met torentje.

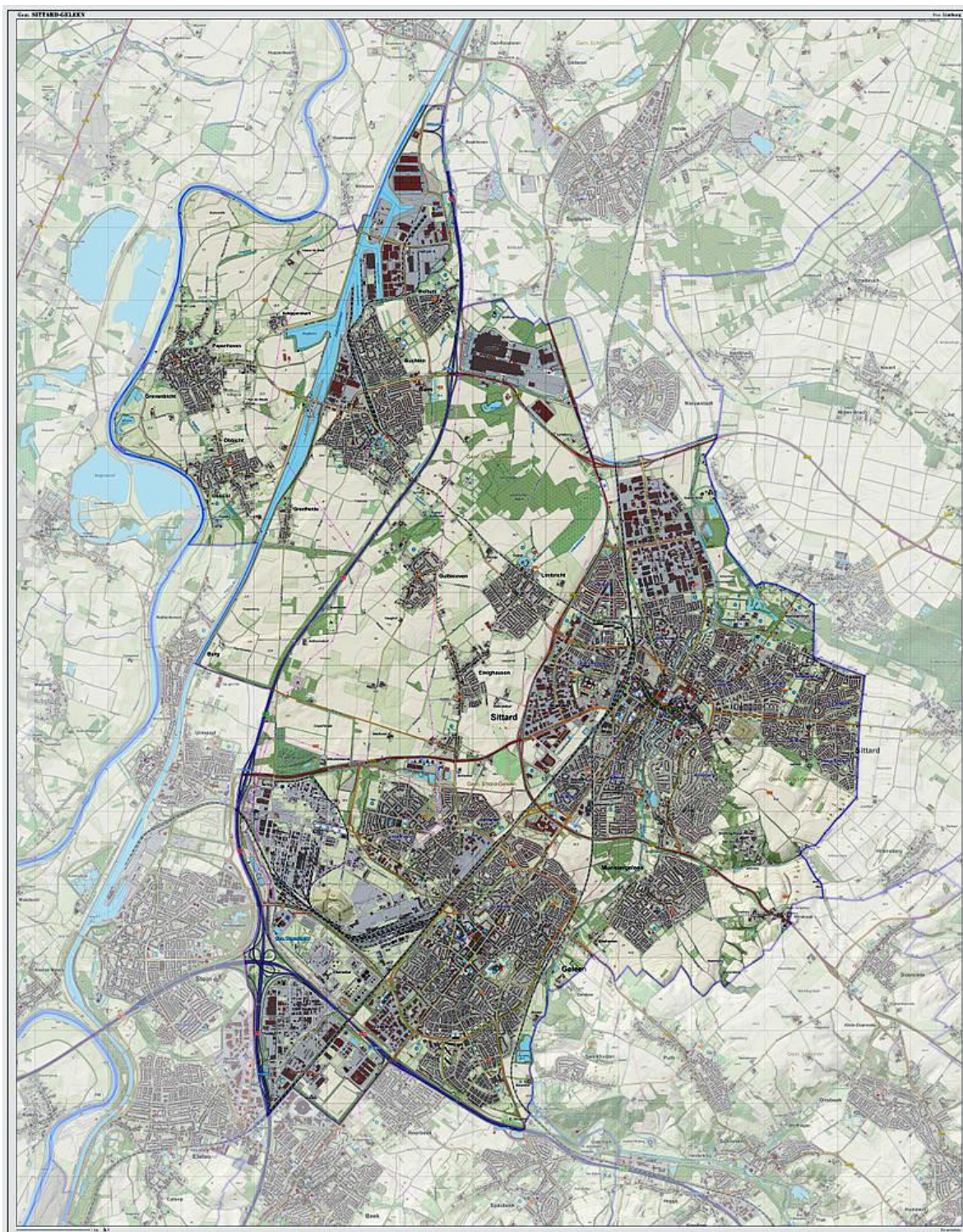
Voorstel A GOB

Voorstel B GOB

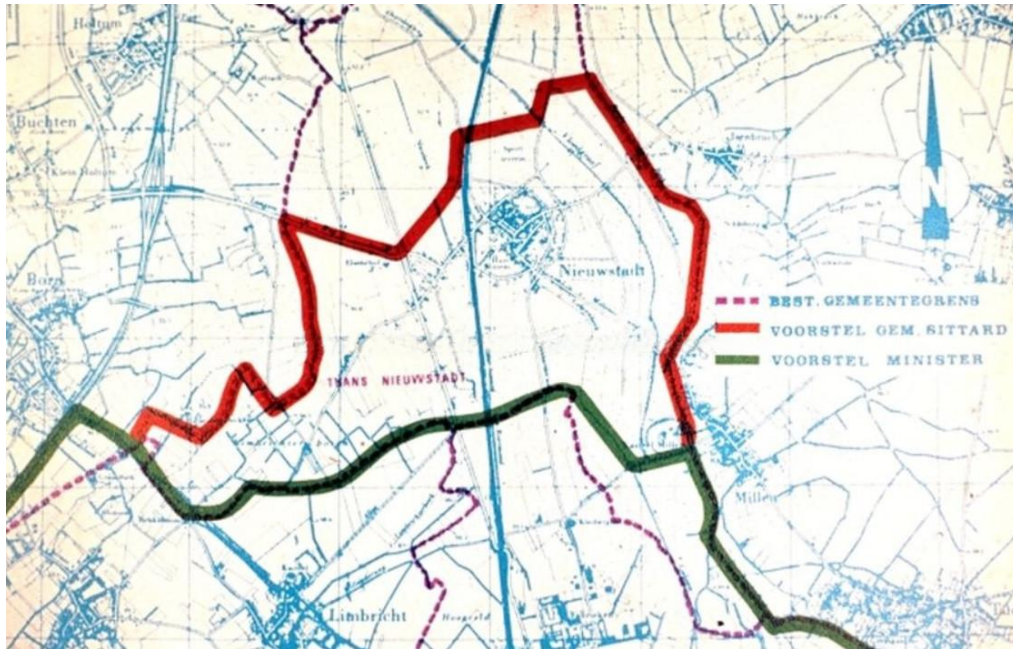
Figuur 47: Nog geen overeenstemming over een nieuw gemeentewapen

De nieuwe gemeente Sittard – Geleen grenst in het oosten aan Duitsland, bij Tudder en in het westen aan België, bij Grevenbicht. In het noorden bij de autofabriek en in het zuiden bij DSM.

Figuur 48: De nieuwe gemeente Sittard – Geleen in 2003

Sittard had voorgesteld om ook Nieuwstadt bij deze herindeling te betrekken. Dit plan werd door de minister afgewezen, wel kwamen de Nieuwstadtse gronden ten zuiden van de nieuwe verbindingsweg met Duitsland (incl. Huize Millen) bij de nieuwe gemeente Sittard-Geleen.

Figuur 49: Voorstel van Sittard om Nieuwstadt in te lijven

In 1928 was al eerder een poging gedaan om Sittard en Geleen te laten fuseren. Hiertegen werd in Geleen een grote protestdemonstratie georganiseerd, waarbij ‘gezworen’ werd: “*Wij blijven dit wapen trouw tot in den dood*”. Het wordt niet eenvoudig een nieuw gemeentewapen te maken.

Figuur 50: Anti-annexatie demonstratie in Geleen in 1928

De Hogeschool Sittard (uit 1987), de HEAO (uit 1967), de Pabo (uit 1984) en de Laboratoriumschool fuseren met hogescholen uit Heerlen en Maastricht tot de Hogeschool Zuyd, met 1700 medewerkers. Er wordt nieuwbouw voor locatie Sittard gepland in het Ligne project.

**ZU
YD**

2002

In het Limbrichterveld wordt een nieuwe school Trevianum voor Havo-VWO-Gymnasium gebouwd. De onderbouw en bovenbouw zijn gescheiden door een weg waaroverheen een brug loopt. Op deze brug bevinden zich onder andere de lerarenkamer, studieruimte en de kamers van de directeuren van havo, Atheneum en Gymnasium.

Figuur 51: Trevianum in 2012

Het nieuwe treinstation heeft roltrappen en een lift van en naar de perrons.

Figuur 52: Roltrap en lift op het station

2003

De verpleegstersflat van het ziekenhuis wordt gesloopt.

Figuur 53: Sloop verpleegsterflat van het ziekenhuis

In de Kastanjelaan worden de oevers van de Molenbeek versterkt met granietblokken.

*Figuur 54: Molenbeek met versterkte oevers in de Kastanjelaan
(op de achtergrond het Tempelplein)*

*Figuur 55: Op de hoek Kastanjelaan – Engelenkampstraat verdwijnt de Molenbeek onder de grond, om in de Paardestraat pas weer tevoorschijn te komen
(Op de achtergrond het nieuwe ABN-AMRO bankgebouw op de plek van het vroegere slachthuis)*

Café 'de Beierpöl' in de Wilhelminastraat wordt verbouwd tot woonhuis. Dit huis was als bakkerswinkel gebouwd in 1917 en ontworpen door architect Jos Wielders. In 2016 wordt dit huis te koop gezet voor 849.000 Euro en natuurlijk niet verkocht voor die prijs.

Figuur 56: Café 'de Beierpöl' verbouwd tot woonhuis

Bij de autofabriek wordt een nieuwe weg aangelegd tussen de Rijksweg en de snelweg A2. Bij de kruising op de Rijksweg wordt een viaduct gebouwd om het verkeer op de nieuwe verbindingsweg met Duitsland ongehinderd door te kunnen laten rijden.

Figuur 57: NedCar met op de achtergrond Nieuwstadt en rechts de bouw van een viaduct onder de Rijksweg

De woningen aan de Deken Tijssenstraat worden gesloopt, evenals de vroegere garage Göttgens aan de Rijksweg, om plaats te maken voor het toekomstige project Ligne. De vrijkomende ruimte wordt, totdat de parkeergarage bij de Dominicanenwal gereed is, gebruikt als parkeerruimte.

*Figuur 58: Parkeerplaats Haspelsestraat met zicht op de toren van de St. Petruskerk
(Op de voorgrond stond de Opelgarage Göttgens)*

2004

De schouwburg krijgt een nieuwe ingang en daarnaast wordt een standbeeld van Toon Hermans geplaatst.

Figuur 59: Standbeeld van Toon Hermans dat voor de nieuwe ingang van de Stadsschouwburg staat

In de Deken Haenraetstraat wordt het Seniorencentrum gesloopt. Hierbij gaat een muurschildering in de vroegere ontspanningszaal verloren.

Figuur 60: Muurschildering van de Gruizenstraat, Begijnenhofwal en oude stadhuis op de Markt in het seniorencentrum

De jongensschool St. Jozef op de hoek Parklaan-Wilhelminastraat wordt gedeeltelijk gesloopt en verbouwd tot appartementencomplex 'Den Meister'.

Figuur 61: Sloop van klas 1 en 2 van de jongensschool in 2004

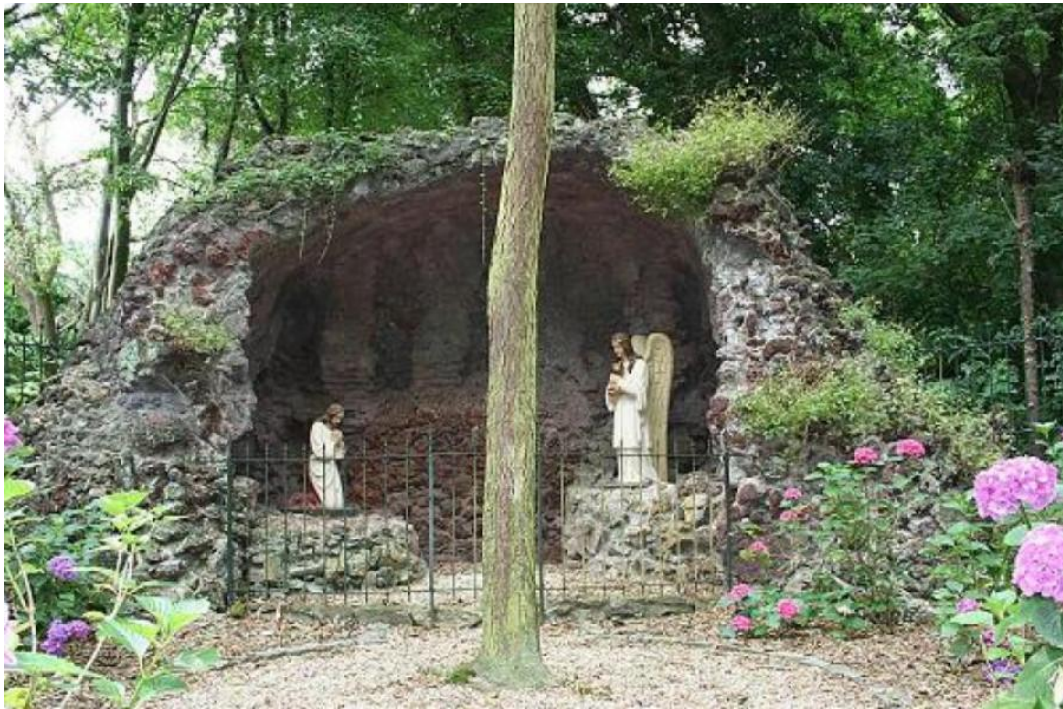

Figuur 62: Nieuwe appartementencomplex 'Den Meister' in 2005

Figuur 63: Sloop klas 5 van de jongensschool St. Jozef, rechts de woning van huisarts Wim Vossenaer

In de Kollenberg wordt de Hof van Olijven gerestaureerd en dat werd op 3 augustus gevierd.

Figuur 64: Hof van Olijven in de Kollenberg gerestaureerd

Figuur 65: De laatste zusters Carmelitesen van Huize Kollenberg staan voor de trap naar de Hof van Olijven

De muur van het Ursulinenklooster aan het Kloosterplein wordt afgebroken waardoor de gebouwen van het klooster zichtbaar worden, inclusief het torentje dat toegang geeft tot het oude pensionaat. De muur wordt vervangen door een open hekwerk.

Figuur 66: Muur van het Ursulinenklooster bij het Kloosterplein afgebroken

Het leegstaande Serviamlyceum vliegt in brand (brandstichting) en wordt daarna gesloopt, waardoor er veel ruimte komt in de schootsvelden bij de Dominicanerwal.

Figuur 67: Leegstaande Serviamlyceum in brand

In de schootsvelden vindt circus Renz een plek. Hier wordt drie jaar later de parkeergarage Odaparking aangelegd.

Figuur 68: Circus Renz in de schootsvelden

Sloop van de PABO Lerarenopleiding aan de Beukenboomweg in de Kollenberg. Voor de Pabo staat een beschermde Beukenboom, die gespaard wordt bij de afbraak.

Figuur 69: Beukenboom voor de Pabo die gesloopt wordt

Figuur 70: De andere, niet beschermde beukenbomen, leggen wel het loodje bij de sloop van de Pabo

2005

Het torentje van het Mariapark staat op instorten en moet ondersteut worden.

Figuur 71: Het torentje van het Mariapark

Op carnavalsdinsdag is de meer dan honderdjarige traditie van het 'appelesiene sjmiete' nog steeds actueel in de binnenstad, waarbij de kinderen 'Appelesiene' roepen.

Figuur 72: 'Applesiene sjmiete' in 1905

Figuur 73: 'Applesiene sjmiete' tijdens carnaval, na 100 jaar nog steeds actueel in 2005

Tijdens de optocht wordt het Masterplan Zitterd Revisted op de hak genomen.

Figuur 74: Tijdens de optocht wordt het Masterplan Zitterd Revisted op de hak genomen.

De toren van St. Petruskerk wordt gereinigd met behulp van een hoogwerker. De weerhaan op de spits van de St. Petruskerk wordt van nieuw bladgoud voorzien en weer terug geplaatst op de spits. Ongelooflijk dat iemand aan de buitenkant de kerktoeren durft te beklimmen om de weerhaan vast te zetten op de torenspits.

Figuur 75: Klimmen naar de torenspits (je moet maar durven)

Figuur 76: Terugplaatsen van de weerhaan (je moet maar durven)

De grote kerkklok is gebarsten en moet ook gerepareerd worden om het geluid weer toonzuiver te krijgen. Om de klok uit de toren te kunnen halen en later weer omhoog te takelen, zijn in de plafonds onder en tussen het orgel openingen gemaakt tijdens de bouw van de toren.

Figuur 77: Transport grote klok van de St. Petruskerk door de firma Eijsbouts in Asten

Figuur 78: Opening in het plafond van het voorportaal en in het plafond boven het orgel

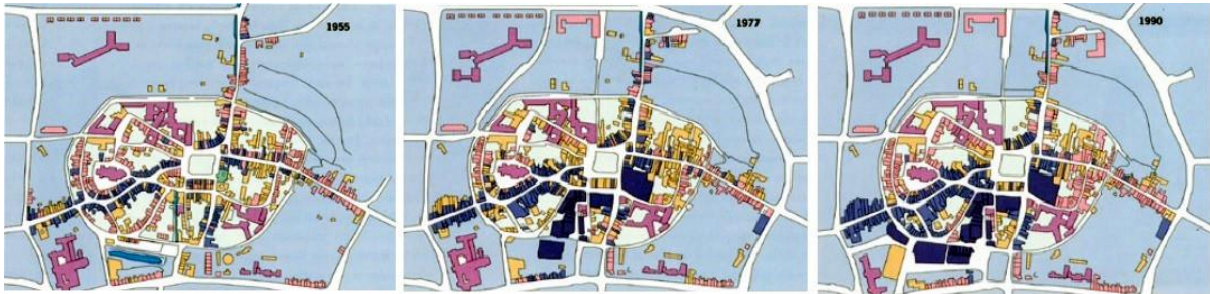
Figuur 79: Opening in het derde plafond en in het vierde plafond (de reparatiestreek is goed te zien)

Het bijgestelde plan 'Zitterd ReviSited' uit 1999 wordt gepresenteerd, gericht op duurzame vernieuwing van het centrum van Sittard, met als uitgangspunt het respecteren en versterken van het historisch karakter van de binnenstad. Als het project in 2025 klaar is, moet Sittard weer een regionaal ontmoetingscentrum zijn met een bovenregionale winkelfunctie en is 600 miljoen Euro uitgegeven.

*Figuur 80: Maquette van het plan 'Zitterd Revisted'
(roze kleur: stadsvernieuwing in het oude centrum 1960-1980;
blauwe kleur: stadsvernieuwing rond rijksweg 2000-2025)*

Het eerst worden de noordoostelijke schootsvelden opnieuw ingericht, met veel ruimte voor groen en water. De vroegere stadsgrachten worden weer hersteld, ook om de historische functie van waterbuffer bij hevige regenval te gebruiken, maar dan moet er wel een gescheiden rioolstelsel ('Vuilwater', dat naar de rioolwaterzuivering gaat en 'Regenwater' dat op de stadsgracht en Molenbeek geloosd wordt) aangelegd worden. Aan de zuidkant is dit niet mogelijk omdat de sloop van 'Klein Venetië' en de bouw van V&D, Hema en ABC-complex na 1960 veel historische waarde vernietigd heeft. Dit is ook goed te zien aan onderstaande tekening van de ontwikkeling Sittard tussen 1955 en 1990:

Figuur 81: Ontwikkeling Sittard tussen 1955 en 1990 (linksoven het Serviamlyceum in de Schootsvelden)

Op het oude ziekenhuisterrein (qua oppervlakte bijna net zo groot als de oude binnenstad) moet een 'nieuw centrum' ontstaan 'met een netwerk van straatjes, paden en doorsteekjes', waarbij 'de Ligne' de verbinding tussen beide centra moet gaan vormen. Hier is weer een projectontwikkelaar aan het woord, we zullen zien.

Figuur 82: Zicht op Begijnhofwal, met oude stadsgracht weer aangelegd (fase 1 plan Zitterd Revised)

Figuur 83: Hernieuwde stadsgracht op de hoek Begijnhofwal-Dominicanenwal

Vanwege de waterkwaliteit in de grachten is doorstroming noodzakelijk. De grachten zullen verbonden worden met de Molenbeek. Ook wil men de historische verbondenheid met water nog voelbaarder maken door, naast de grachten, ook het water in de overkluisde beken weer zichtbaar te maken, door delen van de Molenbeek en Keutelbeek weer open te leggen.

Door de verstedelijking en klachten over de vervuiling van het oppervlaktewater waren de beken in het oude stadscentrum overkluisd in de afgelopen jaren.

Figuur 84: Overkluizing van de Molenbeek op het Tempelplein

*Figuur 85: Er is geen tijd voor nader archeologisch onderzoek van de aangetroffen fundamenteën
(op de achtergrond de vroegere watermolen van Damoiseaux)*

Figuur 86: Overkluizing van de Keutelbeek in de Parklaan voor het Bisschoppelijk College

Hierdoor verliest Casa Mia veel haar charme.

Figuur 87: Casa Mia in 2010

De Boenenbrug over de Keutelbeek tussen de Voorstad en Brandstraat is ook niet meer nodig. Deze brug ligt hier al sinds de 12^e eeuw en was een onderdeel van de verdedigingswerken van Sittard. Ook nu wordt er geen archeologisch onderzoek gedaan op deze historische plek.

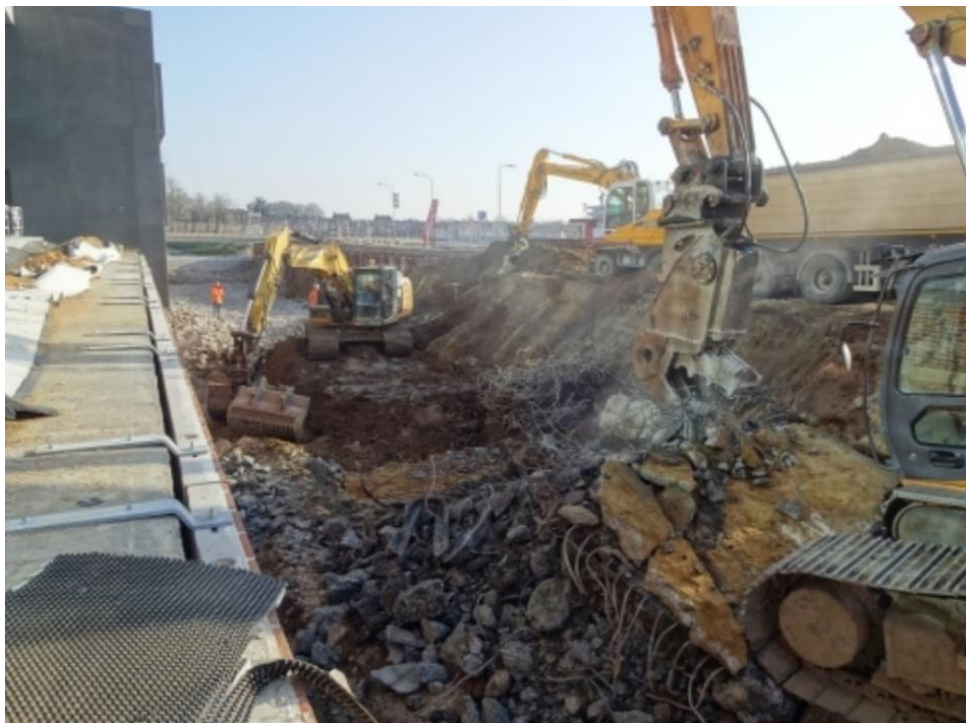

Figuur 88: Boenenbrug over de Keutelbeek tussen Voorstad en Brandstraat verdwenen

Bij de bouw van de Ligne wordt de overkluizing van de Keutelbeek weer ongedaan gemaakt.

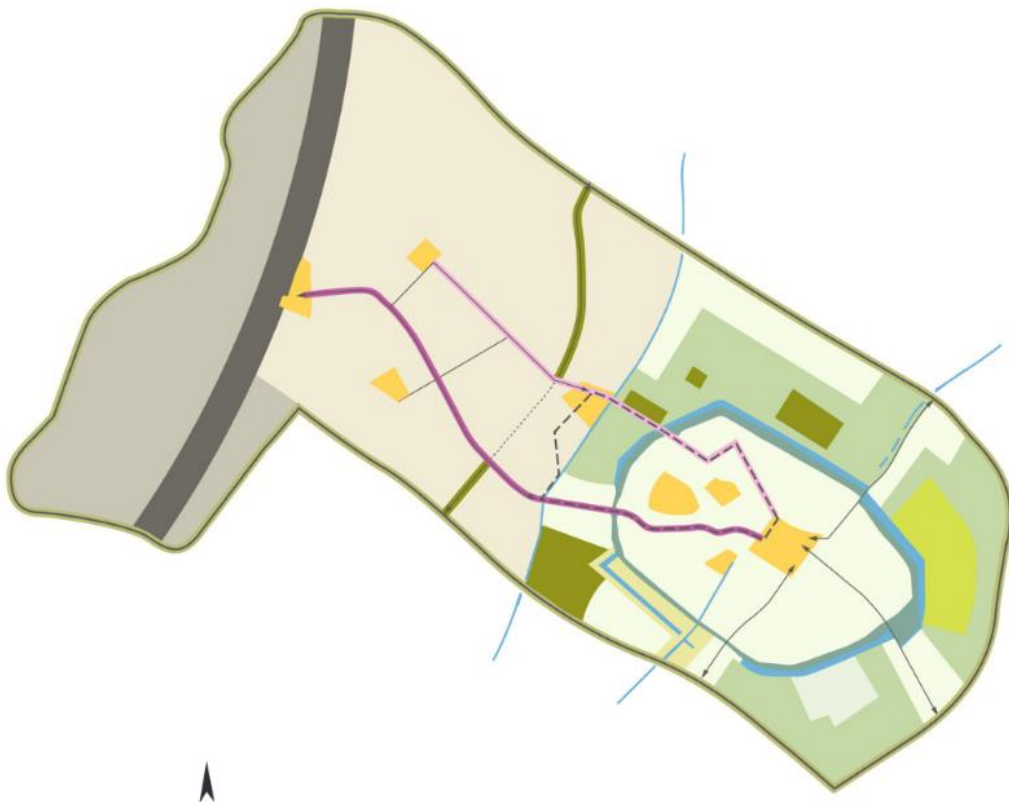

Figuur 89: De betonnen overkluizing van de Keutelbeek wordt weer ongedaan gemaakt

Figuur 90: Sloop van de betonnen overkluizing

De projectontwikkelaar gaat nog verder: “De belangrijkste looproute door de binnenstad loopt van de Markt naar het station. Deze route bestaat uit één lange winkelstraat. Er is geen aantrekkelijke parallelle route en slechts een beperkte mogelijkheid om 'rondjes' te lopen. Parallel aan de 'winkelroute' wordt er een tweede route aangelegd, de 'culturele route'. Deze loopt van de Markt, via de Oude Markt en Deken Tijssenstraat, richting de Walramstraat en de Stationsstraat. Ter hoogte van de Ligne worden beiden routes met elkaar verbonden.”

Figuur 91: Donker paars: winkelstraat Station-Markt en licht paars: culturele straat

In de Putstraat wordt een alternatief theater 'Sirkel', annex café Filmhuis, geopend.

Figuur 92: Theater, Café en Filmhuis 'Sirkel' in de Putstraat

Rijksweg Zuid wordt omgebouwd tot 'boulevard'.

*Figuur 93: Aanleg Rijkswegboulevard, met markeringen voor het grondwerk
(op foto van Mgr. Vranckenstraat tot Burgemeester Coenderstunnel)*

De Molenbeek aan de Oude Weg in Stadtbroek wordt voorzien van natuursteenwanden om het afkalven van de oever tegen te gaan en ook om de beek te verfraaien.

Figuur 94: Natuursteenwanden van de Molenbeek in Stadtbroek

In de Begijnenhofstraat wordt bij de vroegere woning van Toon Hermans een borstbeeld van hem onthuld.

Figuur 95: Borstbeeld van Toon Hermans in de Begijnenhofstraat

Het vroegere Groene Kruis-gebouw aan de Deken Tijssenstraat wordt in gebruik genomen als 'Inloophuis Bie Zefke' (genoemd naar Zefke Mols) voor daklozen.

Figuur 96: Inloophuis 'Bie Zefke' voor daklozen in het vroegere Groene Kruis-gebouw

In Stadtbroek wordt een hele woonwijk in de St. Josephstraat gesloopt.

Figuur 97: Het laatste woonblok van de sloopwoningen in de St. Josephstraat Stadtbroek

Ondertussen staat het protestantse kerkje er een beetje verloren bij in het winkelcentrum 'Den Tempel'.

Figuur 98: Het protestantse kerkje in de verdrinking tissen Hema en winkelcentrum Den Tempel

2006

Na de aanleg van de provinciale weg N297 vindt bij de Duitse grens een grenscorrectie met Nieuwstadt plaats, waarbij het gehele gebied ten zuiden van deze nieuwe weg bij de gemeente Sittard-Geleen gevoegd wordt en kasteel Millen op Sittards grondgebied terecht komt. Millen is het meest westelijk gelegen dorp van Duitsland in de Selfkant en grenst nu aan het grootschalig bedrijventerrein 'Industriepark Noord' van Sittard.

Millen werd voor het eerst vermeld in 1118, als Melin, en behoorde net als Sittard tot hertogdom Gulik tussen 1400 en 1800. Sittard behoorde, met de zuidelijke dorpen in de Selfkant, tot ambt Born, terwijl Millen een eigen ambt was met de noordelijke dorpen in de Selfkant.

Ambt Born: Sittard, Susteren, Tüddern, Wehr, Süsterseel en Hillensberg.

Ambt Millen: Havert, Höngen, Saeffelen, Gangelt en Waldfeucht.

Figuur 99: Kasteel van Millen in 1720

In 1949 werd Selfkant, en dus ook Millen, door Nederland geannexeerd. Deze Nederlandse periode duurde tot 1 augustus 1963, toen Selfkant weer aan Duitsland werd overgedragen. Sedertdien behoort Millen weer tot de Duitse gemeente Selfkant. Omdat de Roode Beek in 1810 als staatsgrens met Duitsland gekozen werd, was kasteel Millen afgesneden van het dorp Millen en lag de middeleeuwse burcht op het grondgebied van Nieuwstadt. Wat een natuurlijke grens leek was in feite een hoogst onnatuurlijke breuk in Millen en dat is nog steeds zo.

Figuur 100: Binnenplaats van kasteel Millen in 1938

Bij de toegangspoort van kasteel Millen stond in 1938 een oude brandspuit, een dubbelslag zuigperspomp waarmee een constante stroom water geproduceerd kon worden.

Figuur 101: Oude brandspuit bij de toegangspoort van kasteel Millen in 1938

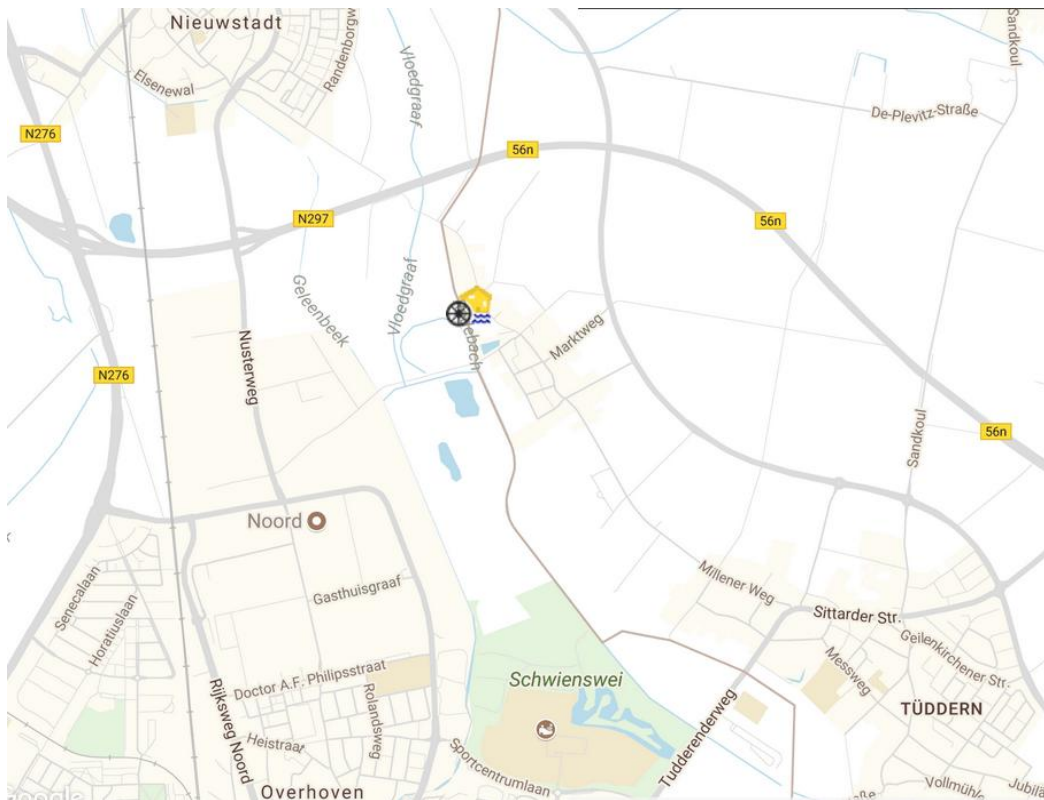
Vlakbij het kasteel Millen ligt een watermolen bij de Roode Beek, die dus voor de helft op Duits en voor de andere helft op Nederlands grondgebied ligt.

Figuur 102: Roode Beek bij Millen met watermolen

Figuur 103: Het Nederlands deel van de watermolen bij Millen

Figuur 104: De plek van de watermolen op de Duitse grens ten noorden van de Schwienwei

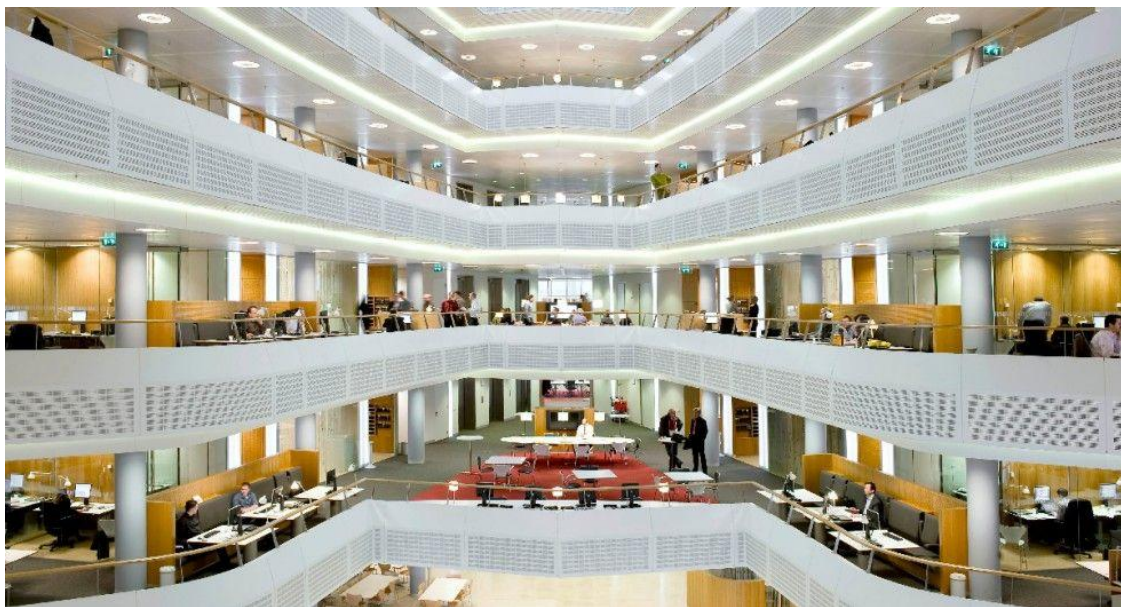
Het Arabische concern Sabic (Saudi Arabian Basic Industry Corporation), het tweede grootste bedrijf in Saoedi-Arabië, bouwt een modern Europees hoofdkantoor op het bedrijventerrein Fortuna in Sittard.

Figuur 105: Nieuw Europees hoofdkantoor van Sabic in Sittard

In het gebouw hebben de medewerkers geen vaste werkplekken meer. De open werkplekken moeten het transparante karakter van de organisatie waarborgen.

Sabic is de grootste petrochemische onderneming van het Midden-Oosten. Eén van de doeleinden is om het aardgas, dat vrijkomt op de Saoedische olievelden en tot dan toe werd afgefakkeld, in te zetten voor de productie van kunststoffen. In 2002 wordt DSM ('Dutch State Mines') overgenomen en op deze wijze komen de Saoediërs in de wereld van de hoogwaardige kunststoffen terecht.

Figuur 106: Open werkplekken voor het kantoorpersoneel van Sabic

In de postzegelserie 'Mooi Nederland' verschijnt een zegel van Sittard.

Figuur 107: Sittard in de postzegelserie 'Mooi Nederland'

Tijdens de bouw van een parkeergarage in de schootsvelden bij de Dominicanenwal is tijd gereserveerd voor nader archeologisch onderzoek.

Figuur 108: Archeologisch onderzoek in de bouwput van de parkeergarage

2007

Onder de Schootsvelden bij de Dominicanenwal is de parkeergarage 'Oda Parking' aangelegd, die plaats biedt aan 645 auto's.

Figuur 109: Bouw van de parkeergarage in de schootsvelden in 2006

Figuur 110: Bovenaan is de enorme afmeting van de Odaparking goed te zien

Figuur 111: Parkeergarage wordt bedekt met een dikke laag aarde, die met een transportband aangevoerd wordt

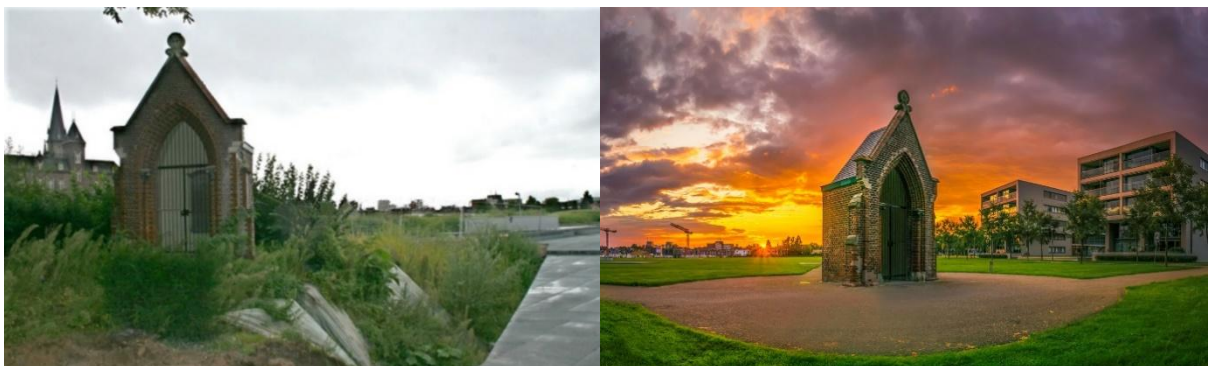
Figuur 112: Ondergrondse parkeergarage 'Oda Parking' in de schootsvelden achter het Ursulinenklooster

Door de bouw van de Odaparking en het herstel van de schootsvelden lijkt het te gaan lukken om het karakter van het middeleeuws centrum van Sittard te behouden, afgezien van het ABC-complex en de overkluisde beken.

Figuur 113: Historisch centrum van Sittard in 2009

Aan de rand van de gebouwde parkeergarage 'Oda Parking' staat een kapelletje dat behouden en gerestaureerd wordt.

*Figuur 114: Kapelletje in de schootsvelden blijft behouden bij de bouw van de Oda Parking
(op de achtergrond de nieuw gebouwde appartementen aan de Odasingel)*

2008

De gemeente Sittard stelt de gemeentelijke monumentenlijst samen. Zelfs ons woonhuis in de Gouverneur van Hövellstraat komt in 2008 op de gemeentelijke monumentenlijst voor (monumentnr. GM136): "Twee onder één kap uit 1936, traditionele bouwstijl met elementen zakelijk

expressionisme, naar ontwerp van architect Jos Gartner. Het pand is opgetrokken in rode baksteen, gemetseld in Noors verband en terugliggend gevoegd. Bijzondere onderdelen: de gevelbrede betonnen luifel, de voordeuren met zijlichten, de oorspronkelijke ramen en het glas-in-lood”.

Figuur 115: Mijn woonhuis in de Gouverneur van Hövellstraat 10, aangewezen als gemeentelijk monument

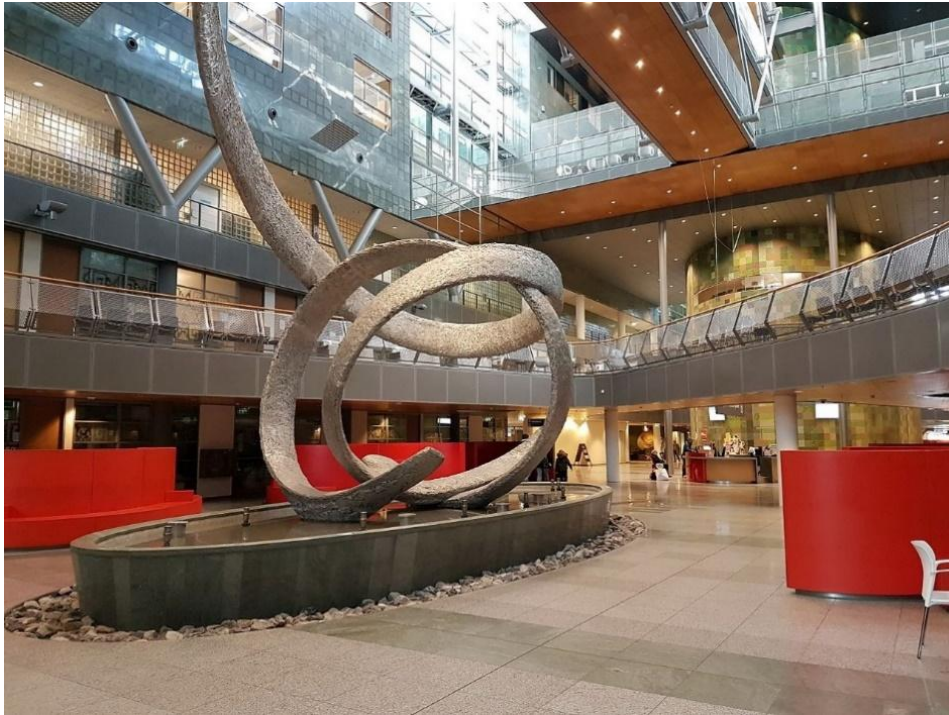
2009

Het ziekenhuis aan de Walramstraat wordt op 31 januari gesloten en gaat verder in een nieuw hightech ziekenhuis in Geleen onder de naam ‘Orbis Medisch Centrum’. Door de vele verbouwingen was het oude ziekenhuis een samenraapsel van gebouwen geworden, met veel te lange verbindingsgangen tussen de afdelingen.

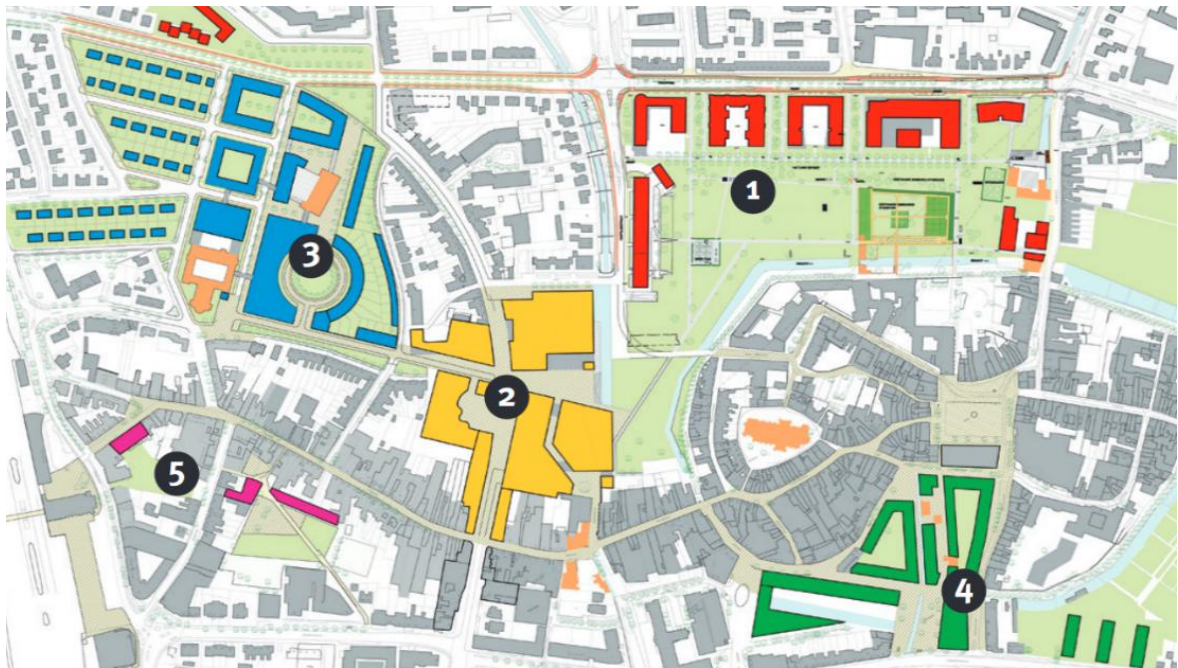
Figuur 116: Gesloten Intensive Care van het Maaslandziekenhuis in Sittard

De laatste 141 patiënten worden van het Maaslandziekenhuis in Sittard verhuisd naar het nieuwe Orbis Medisch Centrum in Geleen.

Figuur 117: Het nieuwe Orbis Medisch Centrum in Geleen

Door de sloop van het ziekenhuis moet het Masterplan Zitterd Revisted bijgesteld worden en bevat nu vijf deelgebieden.

Figuur 118: Fasering van het Masterplan Zitterd Revisted

- **Fase 1 'Schootsvelden/Odasingel'**: Er wordt een ondergrondse parkeergarage aangelegd. Bovenop de parkeergarage worden de 'Schootsvelden' opnieuw ingericht. Het water wordt teruggebracht in de grachten en de Deken Tijssenstraat wordt met een duikerbrug over de gracht verbonden met het Kloosterplein. Een van de oude paden in het gebied, het Langk Getske, wordt in ere hersteld en begeleid door een bomenlaantje.

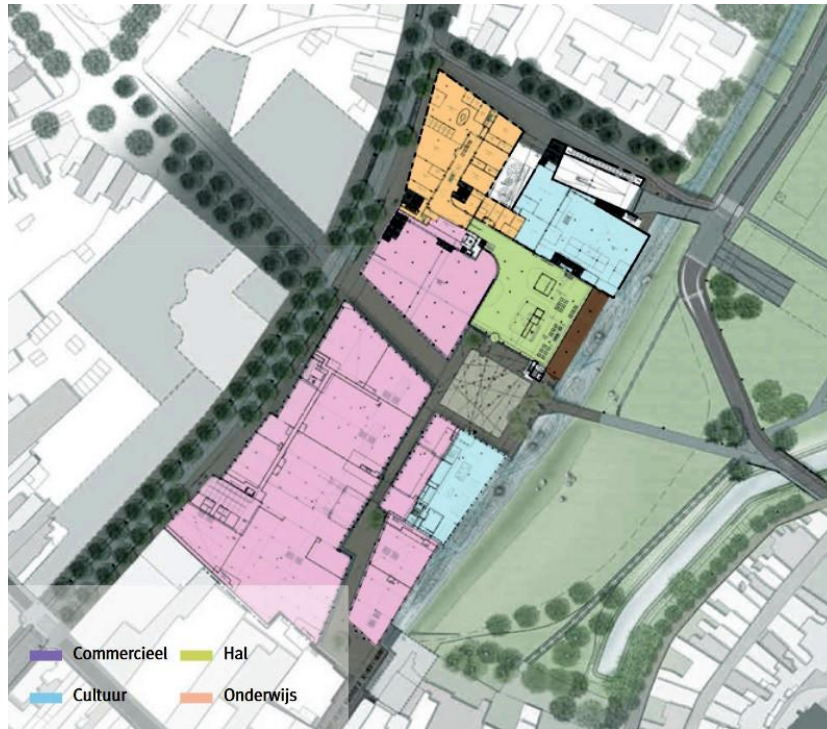

Figuur 119: 't Lank Getske in 2015 (Vroeger liep dit voetpad langs de buitenkant van de wal vanaf de Kollenberg, via de Linde, naar uiteindelijk de Heinseweg)

- **Fase 2 'Ligne':** De Ligne wordt gebouwd tussen Rijksweg Noord en de Begijnenhofwal en hier wordt ruimte gemaakt voor de Hogeschool Zuyd met 4500 studenten, het museum De Domijnen, het filmhuis, winkels en woningen. Overdag zal de Hogeschool Zuyd twee filmzalen van het filmhuis gebruiken als collegezaal. De bibliotheek van de Hogeschool is volledig geïntegreerd met de stadsbibliotheek van Biblionova, met werkplekken voor studenten. Een parkeergarage en fietsenstalling bevindt zich op het kelderniveau. In het centrum van de Ligne wordt een nieuw stadsplein aangelegd dat overdekt wordt zodat dit kan dienen als stadshal, waaraan de hogeschool, museum en filmhuis zijn gelegen.

Figuur 120: Het nieuwe stadsplein, zoals de planners zich dat voorstellen

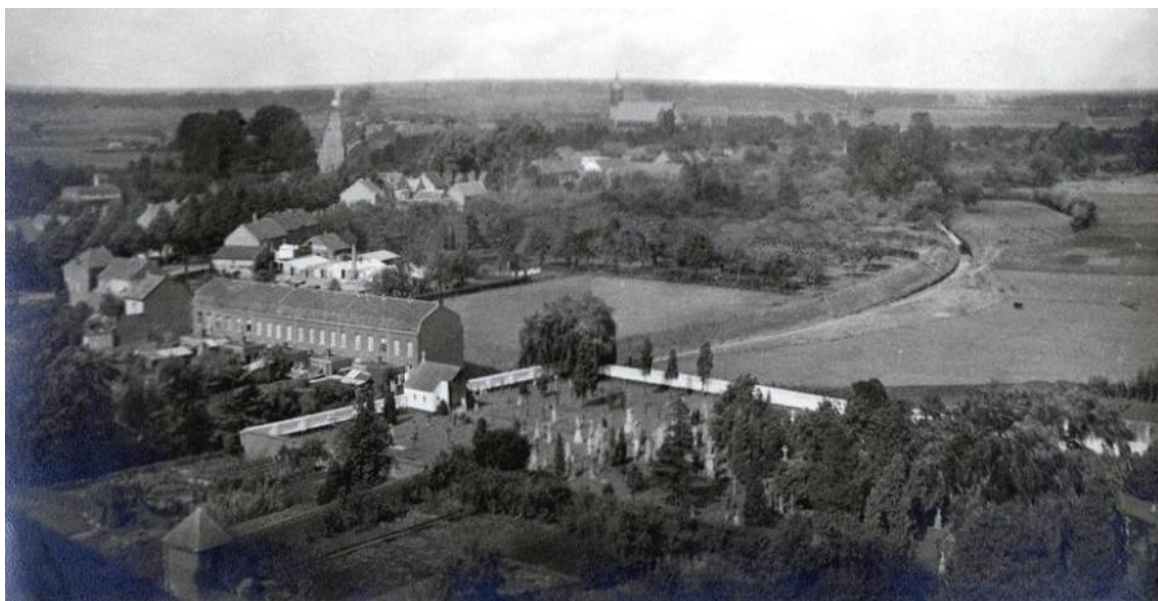
Figuur 121: Bouwplan Ligne (rechtsmidden de nieuwe brug over de gracht en in het midden het nieuwe stadsplein)

De Ligne is genoemd naar een buurtschap dat tussen de Rijksweg en de Keutelbeek lag. Over de Keutelbeek lag een bruggetje (op ongeveer dezelfde plek als waar nu de nieuwe brug komt) dat uitkwam op het voetpad langs de beek (Haspelseweg). Het bruggetje maakte deel uit van het Lank Getske, dat helemaal door de schootsvelden doorliep tot aan de Kollenberg.

Figuur 122: Kadastrale kaart van Overhoven uit 1819

Rechts op de kaart ligt buurtschap 'de Ligne' aan de 'Cotel Beck' ('Keutelbeek'), met bruggetje over de Keutelbeek, en rechtsonder loopt de Steenweg, met zijstraat 'Heynsche Weg' (nu 'Heinseweg').

Figuur 123: Buurtschap Ligne in 1945 (op de voorgrond de begraafplaats in de schootsvelden)

Figuur 124: Bruggetje over de Keutelbeek bij Ligne in 1936

Figuur 125: Nieuwe brug over de Keutelbeek in 2016

Figuur 126: Buurtschap de Linde (Ligne) in 1902

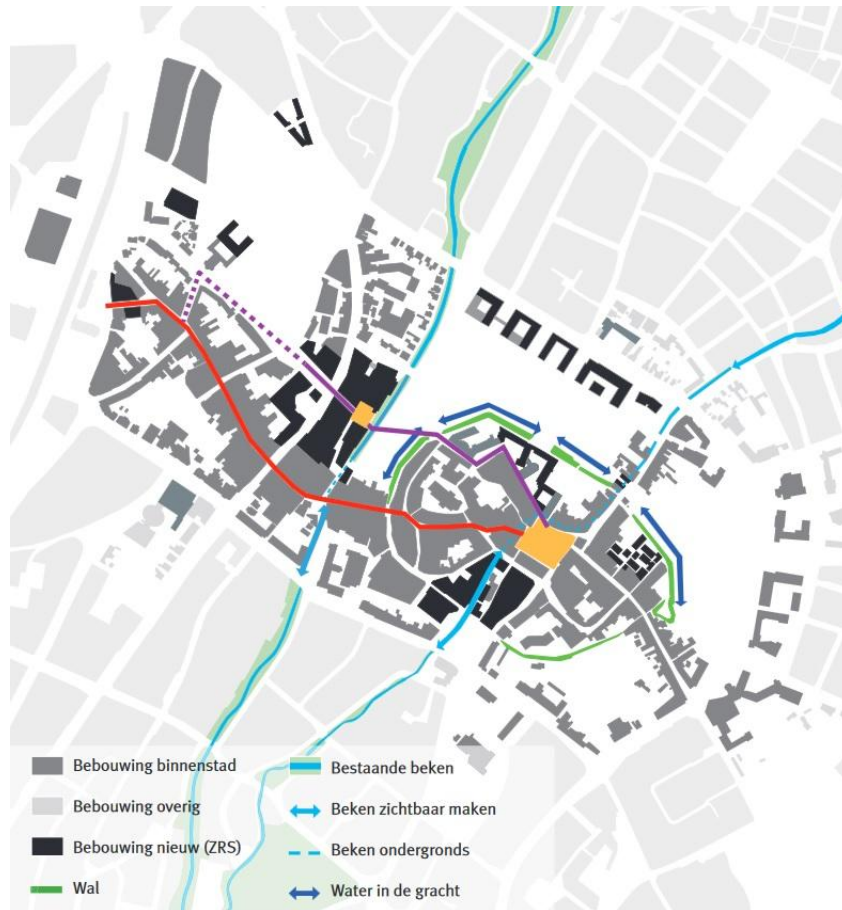
Figuur 127: Buurtschap de Linde (Ligne) in 1936

- **Fase 3 'Oude ziekenhuislocatie'**: op het Frans Klooster na wordt het ziekenhuis gesloopt en het gehele terrein vrij gemaakt en tijdelijk ingericht als wandelpark. Over de toekomstige invulling van de locatie heeft er nog geen verdere besluitvorming plaatsgevonden.

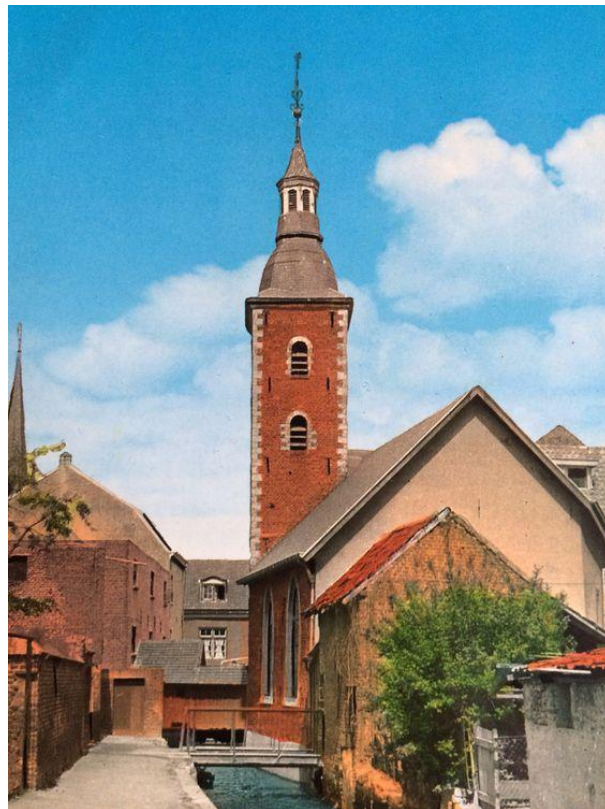

Figuur 128: Als laatste wordt de liftkoker van het ziekenhuis gesloopt

- **Fase 4 'Den Tempel'**: komt als laatste aan bod. Het waterschap heeft voorgesteld om de Molenbeek in het winkelgebied Den Tempel te ontkluizen en weer zichtbaar te maken. Ook is voorgesteld om het Tempelplein autovrij en 'groen' te maken. Dit zou dan moeten gebeuren bij de herinrichting van dit winkelgebied. Er heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden.

Figuur 129: Voorstel van het Waterschap om de beken weer zichtbaar te maken

Figuur 130: De Molenbeek in 1935 (op achtergrond de banmolen en het Protestants kerkje)

Figuur 131: De Molenbeek in 1930 (op achtergrond het Protestants kerkje en op de voorgrond het bruggetje naar de Gruizenstraat bij Den Tempel)

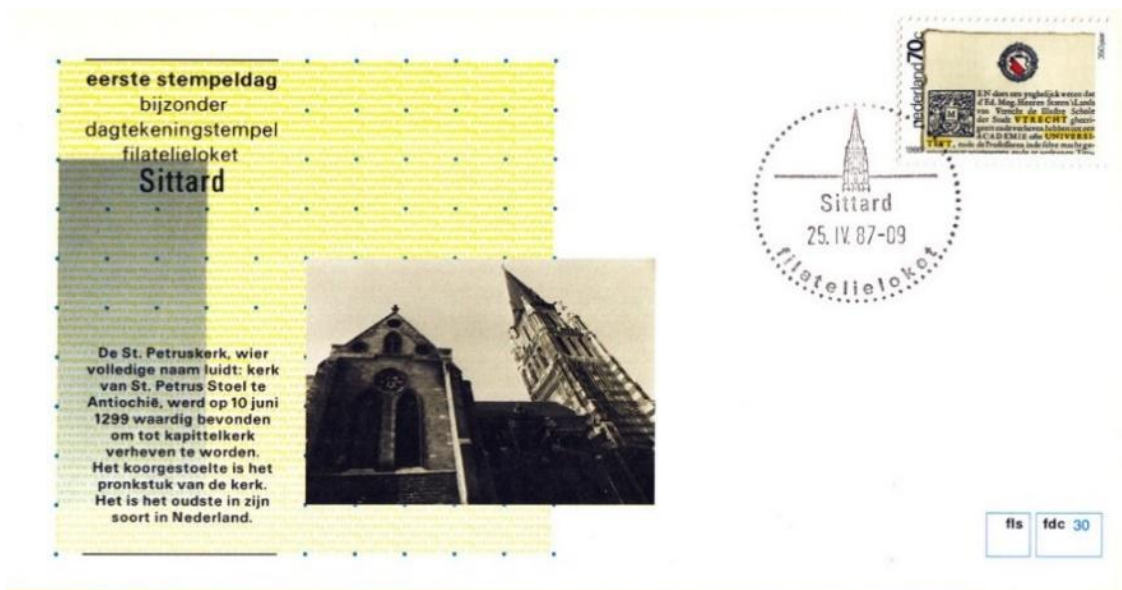
- **Fase 5 'Het Stationskwartier'**: Het gebied is vanuit het (bus)station de entree tot de binnenstad van Sittard en de toegang tot de Hogescholen in de Ligne. Op Hbo-niveau is Sittard een kleine studentenstad. Hogeschool Zuyd heeft hier een afdeling HEAO en een faculteit Gedrag en Maatschappij. Daarnaast is er in Sittard een grote lerarenopleiding gevestigd van Fontys Hogescholen. Iedere dag zullen er grote aantallen studenten aanwezig zijn in het gebied en kan veranderen in een 'studentenkwartier', met ruimte voor studentenhuisvesting boven de winkels.

Door het vertrek van het ziekenhuis is het in 2009 rustig geworden hier. De herinrichting van de Steenweg en Voorstad is uitgevoerd en afgerond.

Figuur 132"Steenweg in 2014

Bij het filatelieloket van het postkantoor in Sittard is een eerstedagenveloppe te krijgen met daarop de St. Petruskerk afgebeeld.

Figuur 133: Eerstedagenveloppe met St. Petruskerk

Bij de opgang naar de Agnetenwal vanuit de Putstraat heeft iemand actie ondernomen tegen hondenpoep op straat.

Figuur 134 Actie tegen hondenpoep bij de opgang van de Agnetenwal

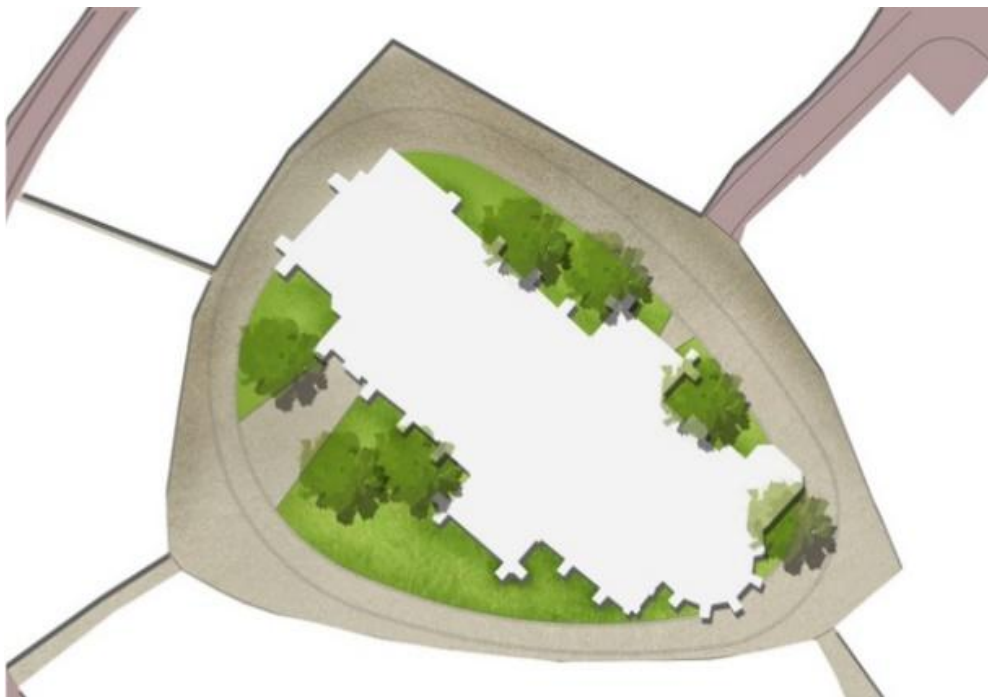
2010

Een mooie foto van de toren van de St. Petruskerk in de winter. De centrale verwarmingen werken allemaal op aardgas.

Figuur 135: Toren van de St. Petruskerk in de winter

Onderdeel van het Masterplan Zitterd Revisted is het autovrij maken van het Kerkplein rond de St. Petruskerk.

Figuur 136: Plan om het Kerkplein rond de St. Petruskerk autovrij te maken

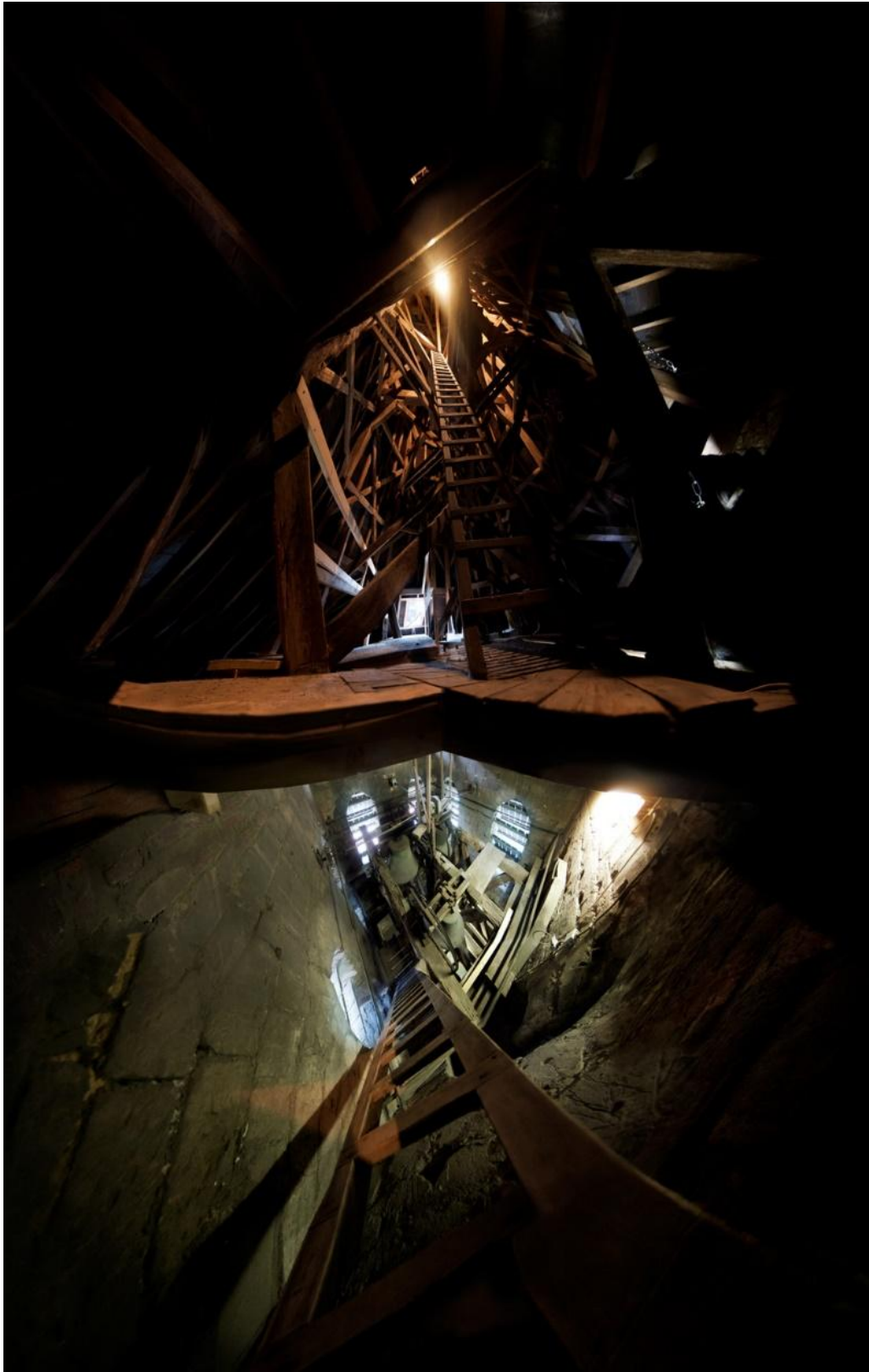

Figuur 137: Tot nu toe is parkeren op het Kerkplein toegestaan

Figuur 138: Middeleeuwse afmetingen van het Kerkplein

De top van de toren is aan de binnenkant bereikbaar via houten trappen, waarbij je geen hoogtevrees moet hebben.

*Figuur 139"Groothoekfoto van de torenspits van de St. Petruskerk
(De foto is gemaakt in het luik van de verdieping boven de kerkklokken)*

Al 200 jaar, sinds de mensen leerden schrijven, krassen ze hun namen in het zachte mergel van de St. Petruskerk.

Figuur 140: Het toppunt is de geboorte naam 'J MARX 1941' linksonder, die ook al in 1937 bezig geweest was

Figuur 141: Ook op de binnenmuur van de torentrap zijn namen en jaartallen gekrast

Onder de toren in de St. Petruskerk wordt deken Tijssen herbegraven. Dit is een onderdeel van het proces om tot zaligverklaring te komen.

Figuur 142: Het praalgraf van deken Tijssen wordt geopend om hem te herbegraven in de St. Petruskerk

In Sittard wordt een poging gedaan om de zieltoegende najaarskermis nieuw leven in te blazen en dank zij het succes ontstaat de traditie van het 'Sittardse Oktoberfest', naar Duits voorbeeld, met Lederhosen, Dirndls en literpullen bier.

Figuur 143: De 'St. Rosa Kathedraal' op de Markt tijdens het Oktoberfeest

De binnenstad heeft, net als alle andere Nederlandse steden, te kampen met winkelleegstand. Zo staat ook het winkelpand Kleikamp in de Voorstad te huur, nadat het gerestaureerd is.

Figuur 144: Winkelpand Kleikamp te huur

2011

Oude panden in de binnenstad worden prachtig gerestaureerd, waarbij wel de nodige veranderingen aangebracht worden, zoals de Tiendschuur op het Kloosterplein (dakcapellen op de graanzolders en dichtmetselen grote poort).

Figuur 145: Tiendschuur in 1970

Figuur 146: Tiendschuur in 2010

2012

De St. Petruskerk op een postzegel uit de serie Sittards Verleden, uit gegeven door Vereniging Sittards Verleden.

Figuur 147: Postzegel uit de serie Sittards Verleden in 2012

Bij de Begijnenhofwal en Dominicanenwal wordt de oude stadsgracht weer hersteld.

Figuur 148: Stadsgracht bij de Begijnenhofwal in 2012

In het recente verleden is de Geleenbeek op veel plaatsen recht getrokken om de doorstroming te bevorderen.

Figuur 149: Ophovenermolen in 2005

Nu laat men de beek weer meanderen, zoals na de Ophovenermolen.

Figuur 150: Meanderende Keutelbeek, je kunt ook overdrijven

De locatie Watersleij van de Stichting Pergamijn (gehandicaptenzorg) is leeg komen te staan. Het kloostercomplex Watersleij is vanaf 1967 gebruikt voor het verlenen van zorg aan mensen met een verstandelijke beperking. Vanwege het beleid van de rijksoverheid, gericht op verbetering van de leefkwaliteit van de zorgbehoevende mensen, werden deze mensen decentraal in wijken en kernen gehuisvest. Achter het monumentale kloostergebouw is een groot aantal wooneenheden beschikbaar gekomen, die plaats kunnen bieden aan zo'n 300 personen. In het gebouw is nu 'Watersley Sports & Talent Park' gevestigd als een internationale wooncampus voor topsport-talenten.

Figuur 151: De wielerteams 'USA Cycling' en 'Alpecin Giant' hebben enkele wooneenheden in gebruik voor jonge talenten

In Limburg worden steeds meer Kerstmarkten georganiseerd, zo ook in Sittard.

Figuur 152: Kerstbomen te koop op de Markt

Figuur 153: Kerstmarkt op de Markt

2013

Om plaats te maken voor de bouw van de Ligne, krijgt supermarkt Nettorama een nieuwe plek aan de Limpensstraat. Deze winkel was gevestigd in de oude garage Cartigny op de hoek Rijksweg Noord-Walramstraat.

Figuur 154: Bouw garage Cartigny in 1928

Figuur 155: Garage Cartigny op de hoek Rijksweg Noord-Walramstraat in 1974

Figuur 156: Nettorama in de vroegere garage Cartigny in 1976

Ook de leegstaande Opelgarage Göttgens op de andere hoek moest plaats maken voor de Linge.

Figuur 157: Links Opelgarage Göttgens aan de Rijksweg Noord

Als voorbereiding op de nieuwbouw van Ligne vindt er ook archeologisch onderzoek plaats op de bouwlocatie. De meest in het oog springende vondsten zijn twee puntgave Bandkeramische potten. Ook werd er ook een enorme 11^e -eeuwse leemkuil gevonden. Met de leem uit die kuil heeft men destijds zo'n 650.000 bakstenen gemaakt, waarmee mogelijk een flink deel van de oudste stad is gebouwd, de eerste 'steenfabriek' van Sittard.

Figuur 158: Bandkeramische potten uit 5000 v. Chr. gevonden voor de bouw van Ligne

Voor de bouw van de Ligne moeten nog meer opvallende panden aan de Rijksweg-Noord verdwijnen, zoals bioscooptheater Luxor.

Figuur 159: Luxor-theater Rijksweg-Noord in 1970

Figuur 160: Luxor-theater in 2003 in gebruik door een makelaar

Op de hoek Paardestraat-Odasingel wordt het Appartementencomplex 'Rosa Toren' gebouwd. Elke bewoner heeft een gereserveerde parkeerplaats in de vlakbij gelegen Oda Parking.

Figuur 161: Rosa Toren op de hoek Paardestraat-Odasingel

Vanaf de Rosa Toren heeft men een mooi zicht op de historische binnenstad van Sittard.

Figuur 162: Uitzicht vanaf de Rosa Toren (rechtsboven wordt de Ligne gebouwd)

De woonflat aan de Deken Tijssenstraat (rechts op bovenstaande foto) wordt gesloopt, om de schootsvelden vrij te maken van bebouwing. Het Serviamlyceum, dat ook in de schootsvelden gebouwd was, is al eerder gesloopt in 2004, net als de tegenover de flat liggende woningen.

Figuur 163: Flat aan de Deken Tijssenstraat (op de voorgrond bomenrij van de Begijnenhofwal)

Het trappenhuis van de sloopflat (drie verdiepingen en geen lift) heeft typische ijzeren keurvormen op de ramen; die zullen wel bij het oud ijzer terecht gekomen zijn.

Figuur 164: Typische keurvormen op de ramen van het trappenhuis van de sloopflat

Bij de roeivijver is een natuurspeeltuin, het 'stadsspeelbos Sjabolke', aangelegd, waar kinderen met water kunnen spelen en hun fantasie de vrije loop kunnen laten.

Figuur 165: Het Stadsspeelbos op de plek vroegere Parkschool aan de Molenweg bij de roeivijver

Door de herinrichting van de Markt is hier geen plaats meer voor een grote kermis. Het Rosafestival in 2013 organiseert op de Markt een kinderkermis en tegen zonsondergang gaan de meeste kinderen naar bed.

Figuur 166: Kinderkermis op de Markt (Rosafestival)

Figuur 167: De noordkant van de Markt in 2013

Vóór de herinrichting van de Markt was er geen ruimte voor terrassen op de smalle stoep.

Figuur 168: De noordkant van de Markt in 1970 (geen plaats voor een terras)

De eerste keer dat aan de noordkant terrassen verschenen was tijdens de viering 25 jaar bevrijding in 1969.

Figuur 169: Eerste terrassen aan de noordkant Markt in 1969 (25 jaar bevrijding)

Het ziekenhuis is volledig gesloopt, op het Frans klooster na, en wordt ingericht als tijdelijk park.

Figuur 170: Ziekenhuisterrein, met rechts het Frans klooster en kapel

Figuur 171: Ziekenhuiskapel blijft behouden

2014

De carnavalsoptocht trekt nog steeds veel publiek.

Figuur 172: Carnavalsoptocht in 2014, nog steeds zeer druk

Figuur 173: De Philharmonie doet al 100 jaar mee aan de optocht (in vaandel nieuwe stadswapen van Sittard) in 2014

Op de Markt wordt de kiosk, die een sta in de weg is voor allerlei andere activiteiten, afgebroken. Bij het transport wordt pas duidelijk hoe groot die was.

Figuur 174: De kiosk op de Markt uit 1993 wordt afgebroken

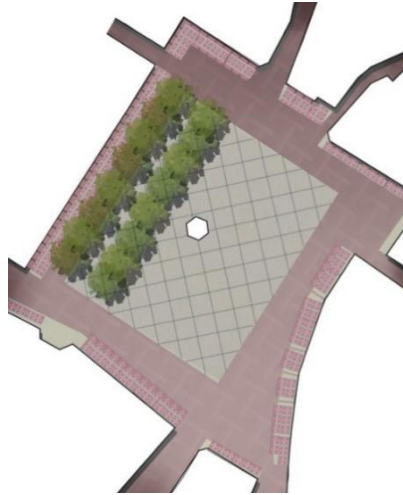
Figuur 175: Tijdens het transport wordt duidelijk hoe groot de kiosk was

De Markt is één groot terras geworden in 2014.

Figuur 176: De Markt is één groot terras geworden

Er zijn plannen gemaakt om de horecafunctie van de Markt te versterken door het terrasgedeelte te vergroten en bomen te planten in de schaduw van de zuidkant.

*Figuur 177: Plan vergroten terrasdeel Markt en bomen planten aan de zuidkant
(de kiosk staat op de plaats van de toren van het oude stadhuis)*

Achter hotel du Limbourg aan de Oude Markt breekt brand uit. Door de dichte bebouwing in het centrum is de brandhaard moeilijk te bereiken voor de brandweer. In vroegere jaren was brand de grootste angst van de inwoners, die met leren emmers water uit de put of beek en brandhaken moesten proberen het vuur te blussen.

Figuur 178: Uitslaande brand aan de Oude Markt

2015

Het ziekenhuis 'Orbis Medisch Centrum' fuseert met het 'Atrium Medisch Centrum Parkstad' uit Heerlen. De nieuwe gezamenlijke naam van de gefuseerde ziekenhuizen is nu 'Zuyderland'.

Carnaval is nog steeds springlevend in Sittard.

Figuur 179: Carnaval is nog steeds springlevend in Sittard

Het vroegere Aloysiuscollege, waar eerst het CIOS en daarna Fontys Hogescholen in gehuisvest waren, wordt omgebouwd tot appartementencomplex. Ook het Ursulinenklooster wordt omgebouwd. Beide vroegere kloosters, gelegen aan weerszijden van de Basiliek, worden nu aangegeven met 'het Kloosterkwartier', dat uit zeven rijksmonumenten bestaat (St. Michaelskerk, Dominicanenklooster, Basiliek, Mariapark, Ursulinenklooster, Tiendschuur en Stadsschool).

Figuur 180: Het Kloosterkwartier aan de Oude Markt met centraal de Basiliek

Figuur 181: Voormalige Aloysiuscollege omgebouwd tot appartementencomplex

Aannemer Laudy voert de sloop- en herstelwerkzaamheden bij de Basiliek en Mariapark uit.

Figuur 182: Aannemer Laudy voert de sloop- en herstelwerkzaamheden bij de Basiliek uit

Het Mariapark wordt gerestaureerd en gebruikt voor evenementen, zoals tentoonstellingen.

Figuur 183: De gerestaureerde kruisweg in het Mariapark kan via een gordijn afgesloten worden ...

Figuur 184: ... van het voorportaal dat gehuurd kan worden

Figuur 185: Mariapark als ontmoetingsruimte tijdens Koningsdag in 2013

Museum 'Het Domein', dat gevestigd is in de vroegere Stadsschool, wordt museum 'De Domeinen' waarbij het 'Euregionaal Historisch Centrum' aangesloten wordt.

Figuur 186: Museum 'De Domeinen' in de vroegere Stadsschool

De bouw van de Ligne, tussen Rijksweg Noord en de Begijnenhofwal is begonnen.

Figuur 187: Bouwproject Ligne is gestart (rechts Rijksweg Noord)

Figuur 188: Bouw van de Ligne gaat snel (linksboven het gemeentehuis in de Baenje en onderaan de Rijksweg)

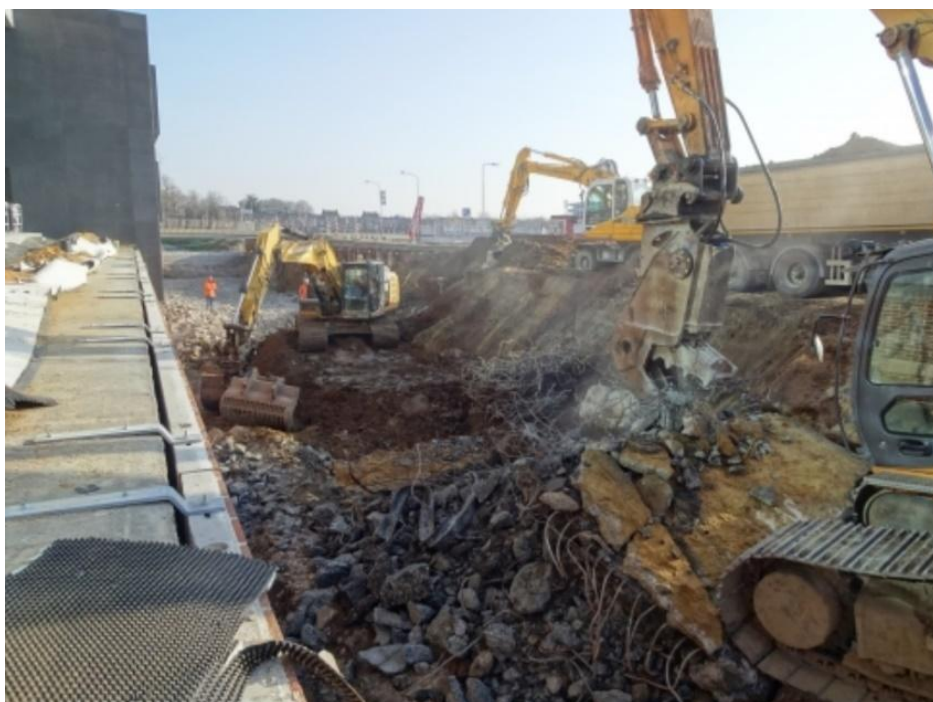
Om de Keutelbeek weer zichtbaar te maken, moet de ondergrondse betonnen koker gesloopt worden. Daarvoor wordt de Keutelbeek tijdelijk omgeleid.

Figuur 189: Omleiding Keutelbeek, met links de betonnen overkluizing van de Keutelbeek

Figuur 190: Links de tijdelijke omleiding van de Keutelbeek om deze te kunnen 'ontkluizen'

Figuur 191: Sloop van de ondergrondse betonnen koker van de Keutelbeek

Het bouwproject de Ligne maakt onderdeel uit van het Masterplan Zitterd Revisted.

Figuur 192: Indrukwekkende ambitie van Sittard om het historisch centrum te versterken (bovenaan het bouwproject de Ligne)

Bij de opgang naar de Dominicanenwal in de Paardestraat is de trap vernieuwd met een doorgang voor kinderwagens en een 'tekstdrempel' aangebracht.

Figuur 193: Vernieuwde opgang naar de Dominicanenwal in de Paardestraat

Aan de andere kant van de Paardestraat is de opgang naar Fort Sanderbout ook vernieuwd.

Figuur 194: Links van de wal loopt een paadje naar de volkstuinen (foto 2004) en vernieuwde opgang naar Fort Sanderbout in de Paardestraat

Vanaf de Markt is een wandelpad aangelegd naar de schootsvelden, dat tussen café Schtadt Sittard en de St. Michielskerk doorloopt.

Figuur 195: Achterkant van de St. Michielskerk en de Cour van het Aloysiuscollege

Tussen de Putstraat, Pullestraat en de Fort Sanderboutwal ligt een verwaarloosd gebied waarop een vroegere moutshuur staat. Er is een plan ('Engelenhof') gemaakt om dit gebied te bebouwen met woningen die een verlengstuk zijn van de binnenstadarchitectuur, waarbij de moutshuur en de opgang naar de wal vanuit de oude volkstuinten gehandhaafd blijven. Het geheel wordt onderkelderd, waarmee de parkeervoorziening ondergronds geregeld is.

Figuur 196: Moutshuur achter de woningen in de Putstraat

Figuur 197: Rechts de moutschuur in een verwaarloosd gebied

Figuur 198: Bijna alle muren zijn voorzien van graffiti

Figuur 199: Achterkant van woningen in Putstraat in 2016

Het Masterplan Zitterd Revisted wordt, op basis van de nieuwe ontwikkelingen, voor de periode 2015-2025 opnieuw bijgesteld. Financiële haalbaarheid wordt naar beneden bijgesteld. De aanvankelijke indeling in de vijf (later zeven) deelgebieden wordt losgelaten en de visie c.q.

realisering daarvan meer vanuit programma's benaderd.

Waar dit toe leidt is goed te zien in het overgangsgedebied Voorstad- Brandstraat – Parklaan- Haspelseweg. De brug over de Keutelbeek (Boenenbrug) heeft eeuenlang een belangrijke rol gespeeld bij de verdediging van de stad Sittard. Nu is de Keutelbeek hier overkluisd en onzichtbaar, de Boenenbrug is afgebroken en onzichtbaar, het voetpad langs de Beek (Haspelseweg) is verdwenen en onzichtbaar.

Figuur 200: Haspelseweg in 1920 en in 2015

Eén van de programma's is gericht op het compacter maken van het stadscentrum en op de aanpak van de leegstand. De vraag naar verkoopruimte zal de komende jaren verder afnemen, door de toename van internetverkoop, en daarmee zal de leegstand stijgen. Het kernwinkelgebied moet compacter worden en de aanloopstraten zullen moeten veranderen.

Figuur 201: Achterkant woningen in de Putstraat

De vraag naar woonruimte in de binnenstad neemt toe, ook de vraag naar studentenhuisvesting (de reeds gebouwde studentenwoningen in het Stationskwartier zijn allemaal verhuurd).

*Figuur 202: Maquette van het bijgestelde Masterplan Zitterd Revisted
(in rood: boven de Ligne, rechts Engelenhof en links winkelgebied Den Tempel
in groen: uitbreiding van de schootsvelden en boven het ziekenhuispark)*

In 2010 kon winkel Kleikamp in de Voorstad de concurrentie met de bouwmarkten niet meer aan (de winkel was ook moeilijk bereikbaar voor automobilisten) en sloot de zaak. Een aantal jaren heeft het pand daarna te huur gestaan totdat er in 2015 een nieuwe lunchroom annex koffiebar in het monumentale en statige pand van Kleikamp gevestigd werd.

Figuur 203: Lunchroom 'Leven' in voormalig pand Kleikamp in 2015

2016

Tijdens de opgravingen in de schootsvelden rondom Fort Sanderbout is een middeleeuwse toren van mergelblokken uit de late 14e eeuw gevonden. Met een omtrek van 40 meter is dat behoorlijk groot voor een relatief 'kleine veste' als Sittard. Ook zijn twee middeleeuwse stadsgrachten en een 17e-eeuwse Ravelijn aangetroffen. Ook is een muntschat, met munten uit onder andere 1633 en 1655, gevonden.

Figuur 204: Fort Sanderbout na de restauratie in 1938

Woningen in de Begijnenhofstraat zijn bijna allemaal ontdaan van de cementen pleisterlaag en gerenoveerd. Zo zouden de winkelstraten van Steenweg tot en met Putstraat ook uit kunnen zien.

Figuur 205: Woningen in de Begijnenhofstraat ontdaan van portlandcement

Op de Markt wordt een tijdelijke schaatsbaan gebouwd.

Figuur 206: Schaatsbaan op de Markt (op achtergrond leegstaande V&D)

2017

Op 18 maart 2017 wordt aan de Gats Bierbrouwerij Ambrass geopend.

In Ophoven is de Ophovenerhof gerestaureerd.

Figuur 207: Ophovenerhof gerestaureerd

In de zomer wordt het 'Geheime Tuinen Festival' gehouden in de vroegere tuinen van de kloosters.

Programma

Kom horen, proeven, ruiken, voelen en kijken

01 Mariapark (horen)

- 11:45 - 12:15 Opening door burgemeester van de gemeente Sittard-Geleen, Sjraar Cox
- 12:30 - 12:45 Stadsdichters, Lillian Caessens en Julie Drogthlaag
- 13:00 - 13:30 Kappelstaers St. Jozep
- 13:45 - 14:15 Loek van Uensdoorn
- 14:30 - 15:00 Daisi (Chris en Stijn)
- 15:15 - 16:00 Artamuse
- 16:15 - 16:45 Daisi (Chris en Stijn)
- 17:00 - 17:30 René Hauteemans

02 Jardin d'Isabelle (voelen)

- 12:30 Wandeling langs bezinnende elementen (1 uur)
- 12:30 Eerste reguliere Geheime Tuinen wandeling (1 uur)
- 12:30 Eerste wandeling "Struinen door de volkstuinten"
- 13:30 Vandelidemonstratie
- 14:00 Tweede reguliere Geheime Tuinen wandeling (1 uur)
- 14:30 Tweede wandeling "Struinen door de volkstuinten"
- 15:00 Drie vertellers (en 2 gastvertellers)
- 16:00 Derde reguliere Geheime Tuinen wandeling (1 uur)
- 16:30 Derde wandeling "Struinen door de volkstuinten"

03 Ursulinentuin (kijken)

- 12:00 Lemmisaatwandeling met folder (doorlopend)
- 12:00 Kunst van kinderen van basisschool de Baandert en Anne Severijn (doorlopend)
- 13:00 - 17:00 Haku workshops door Bernadette van Os

04 Jardin des Roses (ruiken)

- "Klaccroen", kunst van Nicole Suljkerbuijk (doorlopend)
- Kunst in de geheime tuin van het Toon Hermans Huis

05 Agnetenberg (proeven)

- Aanwezigheid EHBO post
- Picknick: "deze tuin smaakt naar meer" (kleedjes bij stand op de markt) (doorlopend)
- 12:00 Schilderkunst en dichtkunst "Guikers en Guikers" (doorlopend)
- 12:00 In de kappel: merklappen uit het merklappenmuseum in Susteren, M. Verheggen (doorlopend)
- 12:00 Paradijs: kunst van Lillian Caessens en Paul Mol (doorlopend)
- 13:00 - 13:30 Smulplukwandeling door Meester-herboriste Bianca Knulz
- 14:00 - 14:30 St. Josephstuin: Gedichten voorgedragen door Lillian Caessens en Julie Drogthlaag
- 14:00 - 16:30 Verhalen van de kloosterzusters
- 15:00 - 15:30 Smulplukwandeling door Meester-herboriste Bianca Knulz

Bezoek ook de informatiemarkt op de Markt in Sittard. Wij staan u graag te woord!

Geheime Tuinen Festival

18 juni 2017 (12.00 - 18.00 uur)

Ontdek de Geheime Tuinen van Sittard

Groen Verhalen Bloeien Historie
 Boom Wandelen Vlinder Bezinnen
 Kruiden Mens Zon Onthaasten
 Verwonderen Stilte Plant Water
 Denken Liggen Staren Adem
 Fluisteren Praten Zitten
 Samen Warmte

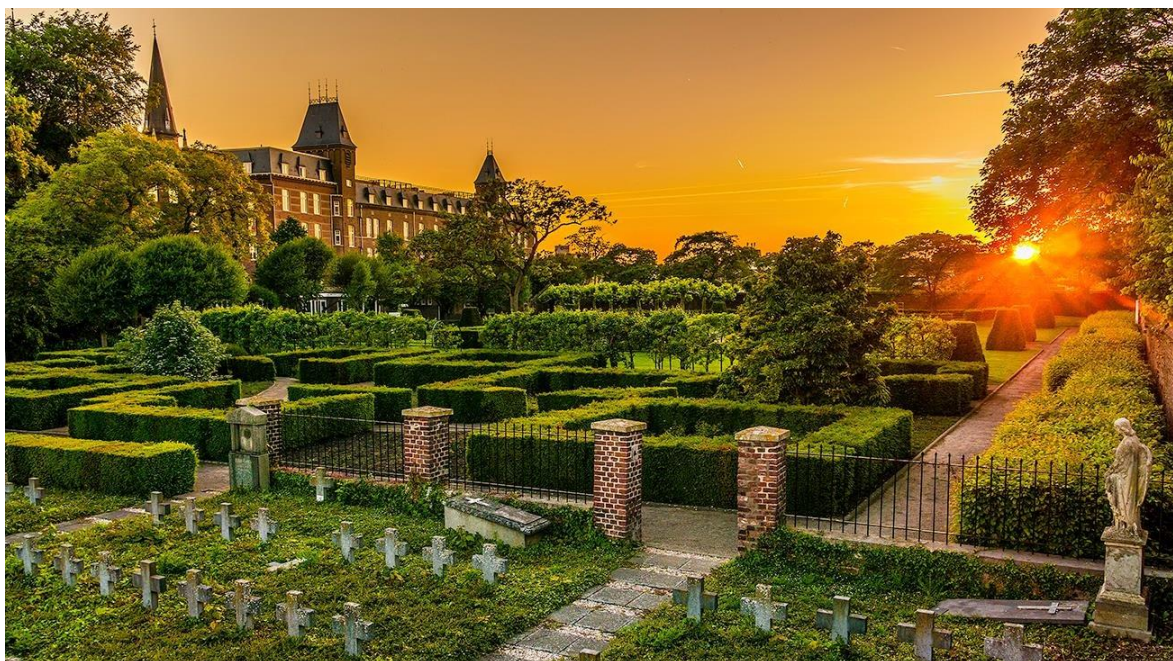
www.geheimetuinen.nl

 /GeheimeTuinenVanSittard

Figuur 208: Programma van het Geheime Tuinen Festival

Figuur 209: Tuin en begraafplaats van de Dominicanen in de vroegere stadsgracht

Figuur 210: Weer water in de stadsgracht bij het vroegere Aloysiuscollege

Door de vele terrassen met luifel op de Markt valt het niet op dat de zuidkant minder fraai geworden is door alle verbouwingen.

Figuur 211: Zuidkant Markt in 1965

*Figuur 212: Zuidkant Markt in 2017 (V&D is failliet en dicht)
(in de bestrating van de Markt de contouren van het vroegere stadhuis uit 1538)*

2018

Het vroegere Bisschoppelijk College, dat sinds 2009 leeg staat (daarvoor maakte de Gilde Opleidingen gebruik van het oude schoolgebouw), wordt omgebouwd tot een Grand Hotel.

Figuur 213: Bisschoppelijk College als Grand Hotel in 2019

Figuur 214: Zo gaat het nieuwe hotel er uit zien, blijkbaar is er geen plaats meer voor het kapelletje

Geraadpleegde bronnen:

- Sittard, historie en gestalte, door AH Simonis, Prof. Dr. JJM Timmers, e.a. 1971
- Sittard in oude ansichten, door JL Offermans, gemeentearchivaris van Sittard, 1968
- Terugblik 1880-1930, door Felix Rutten, 1930
- Historisch Jaarboek voor het Land van Zwentibold, 1987
- Wikipedia
- Website van de Vereniging Sittards Verleden: www.historiesittard-geleen-born.nl
- Website Het geheugen van Nederland
- Website www.allelimburgers.nl
- Website www.gevelstenen.net/kerninventarisatie/plaatsenNed/Sittard.htm
- Website www.sittard-geleen.nl
- Website http://veltrop-web.nl/oud_sittard_foto.php
- Website beeldbank.cultureelerfgoed.nl
- Website Limburgs Erfgoed: www.limburgserfgoed.nl
- Website Rk-kerken: www.rk-kerken-sittard.nl/historie/petruskerk.htm
- Website Erfgoedsittard: erfgoedsittard.mediafiler.net/erfgoedsittard/start/index
- Website Historisch Centrum Limburg: <http://rhclimburgpubliek.hosting.deventit.net/>
- Website VeltropWeb/Awd Zittard
- Gemeentearchief Sittard – Geleen
- Facebook 'Zitterd Alleen'

Figuur 215: Dominicanenwal in 2017